

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

สารนิพนธ์

ของ

นันทพัทธ์ ปิ่นตาเหมืองหม้อ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

มีนาคม 2553

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

สารนิพนธ์

ของ

นันทพัทธ์ ปินตาเหมื่องหม้อ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

บทคัดย่อ

ของ

นันทพันธ์ ปินตาเหมืองหม้อ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

มีนาคม 2553

นันทพันธ์ ปินดาเหมืองหม้อ . (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย*
สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตรจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาสีผล.

จากการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (ปี 2531 – 2550) และความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้อมูลทุกัญญัติเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี ที่ถูกรวบรวมไว้ในรายงานของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สมาคมประกันชีวิต, ธนาคารแห่งประเทศไทย, กรมการประกันภัย, กระทรวงพาณิชย์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้โปรแกรมสำเร็จทางเศรษฐศาสตร์ โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการสรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์เฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 3,051,474 กรมธรรม์ มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรปีละประมาณ 73,761.89 บาท ตัวแทนประกันชีวิตเฉลี่ยปีละ 195,358.35 คน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน โดยเฉลี่ยอยู่ในอัตราร้อยละ 6.69 และมีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน เฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 14,567.88 ล้านบาท แนวโน้มการทำประกันชีวิตดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ซึ่งตอบรับกับจำนวนตัวแทนประกันชีวิตที่มีเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยก็สูงขึ้นแทบทุกปีแม้แต่จำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน ก็มีแนวโน้มดีขึ้นเกือบทุกปีด้วยเช่นกัน มีเพียงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนที่ยังคงค่อนข้างมีความผันผวนอยู่

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย จำนวนตัวแทนประกันชีวิต และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน ต่างเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย มีความยืดหยุ่นสูงสุด รองลงมาคือ จำนวนตัวแทนประกันชีวิต และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.246078, 0.072311 และ - 0.059938 ตามลำดับ

THE INFLUENTIAL FACTORS OF APPLYING FOR
ENDOWMENT LIFE INSURANCE IN THAILAND

AN ABSTRACT

BY

NINTAPAT PINTAMHOUNGMOE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Management Economics
at Srinakharinwirot University

March 2010

Nintapat Pintamuengmor. (2010). *The Influential Factors of Applying for Endowment life Insurance in Thailand*. Master's Project, M.Econ.(Managerial Economics). Bangkok:
Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor. Prof. Rawipan Saleepol.

The objectives of this research are to find the factors that affect the decision of applying for endowment life insurance in Thailand and the elasticity between the independent variables and dependent variables which influence the decision of applying for endowment life insurance in Thailand

In this study, we used the secondary data back 20 years (1988 – 2007) from several organization which are The Thai endowment life insurance Association, The Bank of Thailand, The Office of Insurance Commission, The Ministry of Commerce of Thailand. The Multiple Linear Regression method that we used in this research is Ordinary Least Square.

We found that the average numbers of Thai people applies for endowment life insurance is around 3,051,474 casualty insurance policy / a year, the average income of Thai population is about 73761.89 Baht/year, the numbers of sales agent are 195358.35 per year, the 12 months fixed deposit rates is approximately 6.69% and the average premium received from previous year is 14567.88 million baht. The trends of these variables (applying for life insurance, the numbers of sales agent, average income, premium received from previous year) have increased number in every year. While the 12 month fixed deposit rates is still fluctuated.

In conclusion, the factors those influence the decision applying for endowment life insurance in Thailand are average income(Elasticity 1.246078), number of sales agent (Elasticity 0.072311), 12 month fixed deposit rates (Elasticity -0.059938).

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ของ นินทพัทธ์
ปิ่นตาเหมื่องหม้อ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยม)

คณะกรรมการสอบ

.....

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ประพาฬ เพื่องฟูสกุล)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ์)

วันที่.....เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการให้แนะนำอย่างดียิ่ง จาก ผศ.ทวีพรณ สาลีผล อาจารย์ประพาฬ เฟื่องฟูสกุล และอาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี ในฐานะประธาน และคณะกรรมการ ซึ่งท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการวิจัย แลทำให้ผู้วิจัยได้รู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยในการทำงานเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และท่านทั้งสามยังเป็นแบบอย่างของอาจารย์ที่ให้ความทุ่มเทกับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตร์การจัดการ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นมีได้สิ้นสุดลงเพียงการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้ หากผู้วิจัยได้ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่ถูกจุดประกายขึ้นตลอดระยะเวลาที่ศึกษาเล่าเรียนมา ให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ต้องสืบเนื่องต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด และจะต้องนำความรู้นั้นไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อไปอีกด้วยจึงจะสมตามเจตนารมณ์เศรษฐศาสตร์การจัดการอย่างสมบูรณ์

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว น้องชาย และเพื่อนๆทุกคนที่ให้การสนับสนุน และกำลังใจที่ดียิ่งตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

นันทพัทธ์ ปินดาเหมืองหม้อ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	3
ความสำคัญของงานวิจัย	3
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์.....	7
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันชีวิต.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4 ผลการวิเคราะห์	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่มีผลต่อการทำประกันชีวิต	
แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้สถิติพื้นฐาน	34
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิต	
แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิเคราะห์.....	46
การอภิปรายผล.....	53
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	60
ภาคผนวก ข.....	63
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	68

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกรรมธรรม์แต่ละประเภทรวมของไทยระหว่างปี 2544 -2551.....	2
2 แสดงข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20ปี.....	35
3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน.....	52

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	6
2 แสดงแนวโน้มของตัวเลขข้อมูลทุกข้อมูมิเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี...	37

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การประกันชีวิตได้พัฒนารูปแบบมาโดยตลอด เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันเหตุการณ์ไม่คาดฝันที่อาจจะเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งสถานการณ์ในปัจจุบันนี้คนในสังคมต้องเผชิญอันตรายต่างๆ รวมถึงความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความหวาดกลัวเพราะไม่แน่ใจว่าจะเกิดขึ้นกับตนเอง หรือเกิดแก่ครอบครัวตนเองเมื่อใด หัวหน้าครอบครัวมักมีความห่วงใยในความเป็นอยู่ของตนเอง และบุคคลในครอบครัวว่าอาจจะประสบเคราะห์กรรมทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ เช่นการประสบอุบัติเหตุ หรือเกิดการเจ็บป่วยจนทุพพลภาพเป็นผลให้ตนเอง และครอบครัวต้องเดือนร้อน นอกจากนี้บางคนยังมีความกังวลกลัวว่าเมื่อถึงวัยเกษราตนจะได้รับความทุกข์ยากลำบาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวไว้ก่อนที่ภัยพิบัติต่างๆ จะมาถึง

“การประกันชีวิต คือ เป็นสัญญาซึ่งผู้รับประกันตกลงจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้เอาประกันภัย หรือให้แก่ผู้สืบสิทธิของเขาเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตไป หรือยังมีชีวิตอยู่จนถึงเวลาอันได้ตกลงตามกำหนดไว้ และผู้เอาประกันตกลงส่งเบี้ยประกันในการนี้” ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการประกันชีวิตมีลักษณะคือผู้เอาประกันจะต้องฝากความหวังไว้กับบริษัทประกันชีวิต ในการที่จะรับประโยชน์และสิทธิต่างๆ เมื่อเกิดภัยขึ้นแก่ตน หรือครอบครัวก็จะได้รับการชดเชยความเสียหายจากบริษัท รับประกันนั้น (ชูเกียรติ ประมูลผล . 2520:4-5)

ปัจจุบันธุรกิจประกันชีวิตได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นสถาบันที่ให้ความคุ้มครองแก่ประชาชน ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นให้แก่ครอบครัวและสังคม มีส่วนช่วยปลูกฝังให้เกิดความรักและความรู้สึกรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคมด้วย การประกันชีวิตยังเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยบุคคลในการวางแผนทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพให้บุคคลบรรลุเป้าหมายทางการเงินส่วนบุคคลได้ทุกช่วงชีวิตทั้งเป้าหมายระหว่างทาง และเป้าหมายปลายทาง นอกจากนี้ธุรกิจประกันชีวิตยังเป็นสถาบันการเงินหนึ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากธุรกิจประกันชีวิตสามารถระดมเงินทุนระยะยาว ซึ่งจะสามารถนำเงินทุนนี้ไปช่วยในการพัฒนาประเทศนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติให้ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นที่คาดกันว่าจะเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างสูงในอนาคต

ตาราง 1 แสดงจำนวนกรมธรรม์แต่ละประเภทรวมของไทยระหว่างปี 2544 -2551

ประเภท								
ปี(พ.ศ.)	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1.ประเภทสามัญ								
(Ordinary)	1,112,794	1,259,073	1,351,858	1,412,260	1,591,720	1,819,142	2,094,952	2,327,515
ตลอดชีพ								
(Whole Life)	350,217	404,036	478,037	601,383	717,826	816,020	838,457	908,094
สะสมทรัพย์								
(Endowment)	719,230	786,654	838,211	785,932	856,765	979,476	1,216,895	1,327,059
เฉพาะกาล								
(Term)	26,275	22,912	26,599	13,231	15,940	23,636	39,593	92,305
อื่น ๆ								
(Others)	17,072	45,471	9,011	11,714	1,189	10	7	57
2.ประเภท								
อุตสาหกรรม								
(Industrial)	259,216	225,392	233,538	228,249	170,696	179,888	234,867	276,048
3.ประเภทกลุ่ม								
(Group)	3,841	2,818	2,868	3,793	5,001	5,117	4,042	3,921
รวม	1,375,851	1,487,283	1,588,264	1,644,302	1,767,417	2,004,147	2,333,861	2,607,484

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (2531 – 2540: 13)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าจำนวนกรมธรรม์ ประกันชีวิต ประเภทสามัญแบบ สะสมทรัพย์เป็นประเภทที่มีจำนวนกรมธรรม์มากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจากอดีตถึงปัจจุบันคนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและนิยมซื้อกรมธรรม์ ประกันชีวิตประเภท สะสมทรัพย์เป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับกรมธรรม์ มัประกันชีวิตประเภทอื่นๆ ซึ่งการประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ เป็นแบบที่ช่วยให้ครอบครัวของผู้เอาประกันมีความมั่นคงมากขึ้น และยังช่วยในการ สะสมทรัพย์ การวางแผนการออมระยะยาวอย่างมีระบบ เพื่อการเกษียณอายุได้ การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (Endowment Life Insurance) คือ การประกันชีวิตที่บริษัทประกัน

ชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ เมื่อผู้เอาประกันภัยถึงแก่กรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการยังมีผลบังคับ การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ มีระยะเวลาคู่ครองตั้งแต่ 10 ปี 15 ปี 20 ปี 25 ปี 30 ปี เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการได้รับความคุ้มครองจากการทำประกันชีวิต พร้อมทั้งต้อง การสะสมทรัพย์ไปด้วย ซึ่งการออมทรัพย์ด้วยการทำประกันชีวิตจะเป็นการ ได้ออมทรัพย์อย่างมีวินัยเพราะต้อง ชำระเบี้ยประกันภัยตามกำหนด จึงทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ซึ่งให้ทั้งความคุ้มครองและการ สะสมทรัพย์

ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มี ผลต่อการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการด้านประกันชีวิตในการวางแผน และพั ฒนาธุรกิจประกันชีวิตของตนให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบันและในอนาคต รวมถึงเพื่อช่วย ให้ภาครัฐได้ นำไปเป็นแนว การวางนโยบายในการสนับสนุนการประกันชีวิตให้ขยายตัวมากขึ้นโดยให้ สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งจะเป็นการช่วยลดภาระของภาครัฐทั้งในปี จจุบันและ อนาคตด้วย

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (ปี 2531 – 2550)
2. เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปร ตาม ที่มีผลต่อการ ทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

ความสำคัญของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้ง นี้ทำให้ทราบถึงปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ใน ประเทศไทย ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อให้ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจประกันชีวิต ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และกำหนดแนวทางในการพัฒนาธุรกิจ ประกันชีวิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และช่วยให้ภาครัฐ ได้ใช้เป็นแนว ในการวางนโยบายในการ สนับสนุนให้ธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากธุรกิจประกันชีวิต สามารถระดมเงิน ออมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศได้ และสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตของประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และประเทศชาติในอนาคตต่อไป

ขอบเขตของงานวิจัย

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ ทำการศึกษายาเฉพาะปัจจัย ที่มีผลต่อการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี ที่ถูกรวบรวมไว้ในรายงานของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สมาคมประกันชีวิต , ธนาคารแห่งประเทศไทย , กรมการประกันภัย , กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1.ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

- รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (IN_t)
- อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t)

1.2 ปัจจัยทั่วไป

- จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิต (A_t)
- จำนวนเบี้ยประกันชีวิตเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1})

2.ตัวแปรตาม ได้แก่ จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (NLI)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ททรัพย์ (Endowment Life Insurance)** คือ การประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ เมื่อผู้เอาประกันภัยถึงแก่กรรมภายในระยะเวลาที่กำหนดขณะกรมธรรม์ยังมีผลบังคับ การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ มีระยะเวลาคุ้มครองตั้งแต่ 10 ปี 15 ปี 20 ปี 25 ปี 30 ปี

2. **รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร** หมายถึง รายได้ที่คำนวณจากผลิตภัณฑ์ประชาชาติเฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยในแต่ละปี (แทนด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ)

3. **อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน** หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารจ่ายเป็นผลตอบแทนให้กับลูกค้าที่ฝากเงินประเภทฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน โดยคำนวณจาก 5 ธนาคารหลัก

ของไทย ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารกรุงศรีอยุธยา

4. จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิต หมายถึง ผู้ที่บริษัทมอบหมายให้ทำการชักชวนให้ชักชวนบุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท โดยได้ขึ้นทะเบียน กับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

5. จำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อน หมายถึง เงินที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายให้แก่ผู้รับประกัน ซึ่งการจ่ายเบี้ยประกันอาจจะจ่ายเป็นรายไป ราย 6 เดือน ราย 3 เดือน หรือ รายเดือนตามความสมัครใจของผู้เอาประกัน โดยเป็นมูลค่าเบี้ยประกันชีวิตแบบออมทรัพย์ ณ. สิ้นปีก่อน

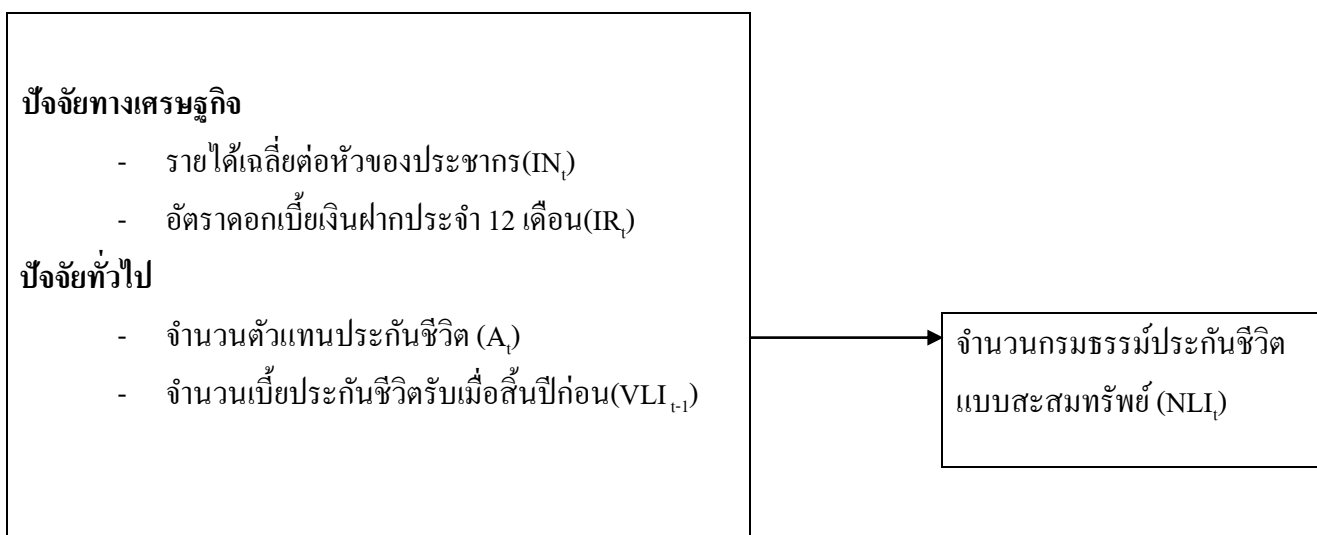
กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย สามารถแสดงกรอบแนวความคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของงานวิจัย

1. รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกัน กับจำนวนกรรมธรรม์ ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์
2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำ ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ทรัพย์
3. จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิต มีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์
4. จำนวนเบี้ยประกันชีวิต รับเมื่อสิ้นปีก่อนมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันกับ การทำ ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา ปัจจัย ที่มีผลต่อการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ผู้วิจัย ได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันชีวิต
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์

ทฤษฎีอุปสงค์ (Law of Demand)

กาญจนา พิทักษ์ธรรม . (2537) ในทางเศรษฐศาสตร์ คำว่า อุปสงค์ (Demand) จะมีความหมาย แตกต่างกับคำว่า ความต้องการ (Want) ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป อุปสงค์ที่คนมีต่อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง จะ หมายถึงสินค้าชนิดนั้นๆ ที่บุคคลนั้นๆ จะทำการซื้อ ณ ระดับราคาที่เป็นอยู่ในช่วงเวลาหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเป็น 1 วัน 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน มิใช่ความปรารถนาที่จะซื้อเท่านั้น ดังนั้น อุปสงค์จึงหมายถึงทั้งความเต็มใจที่จะซื้อ (Willingness) รวมกับความสามารถที่จะซื้อ (Ability) พร้อมๆกันไป บางครั้งมีการแยกเรียกความ พร้อมทั้งต้องการและกำลังซื้อว่า Effective Demand และเรียกความต้องการที่ยังขาดกำลังซื้อ หรือมีกำลังซื้อ แต่ยังขาดความต้องการว่า Potential Demand

ทฤษฎีอุปสงค์จะอธิบายถึงความสัมพันธ์โดยตรงที่ผู้บริโภคเต็มใจ และสามารถซื้อ สินค้าและบริการในระดับราคาต่างๆในเวลาและสถานที่หนึ่งโดยให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ และผู้บริโภคจะทำการเลือก ระหว่างทางเลือกต่างๆในลักษณะที่จะทำให้ได้รับความพอใจจากการบริโภคสินค้า หรือบริการสูงสุด

กฎของอุปสงค์

เป็นกฎที่อธิบายถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อ สินค้าและบริการเมื่อราคาสินค้า เปลี่ยนแปลงไป สาระสำคัญของกฎอุปสงค์มี 2 ข้อ คือ

กฎข้อที่หนึ่งคือ ปริมาณสินค้าและบริการที่ผู้ซื้อต้องการซื้อในขณะใดขณะหนึ่ง จะมีความสัมพันธ์ ในทางตรงกันข้ามกับราคาของสินค้าและบริการนั้น กล่าวคือ ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อสินค้าแล ะบริการ เพิ่มขึ้น เมื่อราคาของสินค้าและบริการนั้นลดลง และซื้อสินค้าและบริการในปริมาณที่ลดลง เมื่อราคาของ สินค้าและบริการนั้นเพิ่มขึ้น หรือเรียกว่า ผลของราคา หรือ price effect เป็นผลสืบเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. เมื่อราคาของสินค้าและบริการนั้นลดลง ผู้บริโภคจะรู้สึกว่าสินค้าและบริการนั้นมีราคาถูกลง เมื่อเปรียบเทียบสินค้าและบริการชนิดอื่นๆ จึงลดการบริโภคสินค้าและบริการชนิดอื่นลง และหันมาบริโภคสินค้าและบริการชนิดนั้นแทน ในทางตรงข้าม ถ้าราคาสินค้าและบริการนั้นสูงขึ้น ผู้บริโภคจะรู้สึกว่าสินค้าและบริการชนิดนั้นมีราคาแพงเมื่อเทียบกับราคาสินค้าชนิดอื่นๆ ก็จะลดการบริโภคสินค้าและบริการนั้นลง และหันไปบริโภคสินค้าและบริการชนิดอื่นแทน ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้เราเรียกว่า ผลของการทดแทนกัน หรือ Substitution effect

2. เมื่อราคาสินค้าและบริการชนิดนั้นลดลง ผู้บริโภคจะรู้สึกเหมือนว่าเขามีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพราะรายได้จำนวนเดิมจะสามารถมีอำนาจซื้อมากขึ้น ดังนั้น เขาจึงบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาสินค้าและบริการชนิดนั้นสูงขึ้น ผู้บริโภคจะรู้สึกเหมือนกับว่าเขามีรายได้ลดลง เขาก็จะบริโภคสินค้าและบริการลดลง ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้เราเรียกว่า ผลของรายได้ หรือ income effect

จากสาเหตุข้างต้นสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{ผลของราคา} = \text{ผลของการทดแทนกัน} + \text{ผลของรายได้}$$

กฎข้อที่สอง คือ เมื่อราคาของสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปในระยะยาว ปริมาณการซื้อสินค้าและบริการชนิดนั้นของผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปมากกว่าในระยะสั้น กล่าวคือถ้าใช้เวลามากขึ้น โอกาสที่ผู้บริโภคจะใช้สินค้าและบริการนั้นแทนสินค้าและบริการอื่นแล้วหันไปใช้สินค้าและบริการชนิดอื่นแทนจะมีมากขึ้น ดังนั้นเส้นอุปสงค์ในระยะสั้นจะมีลักษณะชันกว่าเส้นอุปสงค์ในระยะยาว

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (Elastic of Demand)

เมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไปทำให้ปริมาณสินค้าและบริการที่มีผู้ต้องการซื้อจะเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของสินค้าและบริการนั้น ถ้าสินค้าและบริการนั้นมีความยืดหยุ่นมาก ปริมาณสินค้าและบริการที่มีผู้ต้องการซื้อจะเปลี่ยนแปลงไปมาก แต่ถ้าสินค้าและบริการนั้นมีความยืดหยุ่นน้อย ปริมาณสินค้าและบริการที่มีผู้ต้องการซื้อจะเปลี่ยนแปลงไปน้อย

ความยืดหยุ่นเป็นการวัดปริมาณการเปลี่ยนแปลงของปริมาณของตัวกำหนดว่ามีความไวมากน้อยเพียงใด แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (Elasticity of Price Demand or Price Elasticity)

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา หมายถึง เปอร์เซ็นต์ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อต่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า ซึ่งแสดงเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (E_d)} = \frac{\text{เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อ}}{\text{เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคา}}$$

ถ้าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อมากกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคา หมายถึง อุปสงค์ต่อราคามีความยืดหยุ่นสูง (High Elasticity) ถ้าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคา หมายความว่า อุปสงค์นั้นมีความยืดหยุ่นน้อย (Inelasticity)

2. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ (Elasticity of Income Demand or Income Elasticity)

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ หมายถึง เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อต่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้ผู้บริโภค

$$\text{ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (E_y)} = \frac{\text{เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อ}}{\text{เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้}}$$

โดยทั่วไปการบริโภคจะเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น คือ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปริมาณการซื้อทิศทางเดียวกัน แต่ในกรณีของสินค้าด้อยคุณภาพ (Inferior good) เช่น เสื้อโหล โรงภาพยนตร์ ชั้น 2 ผู้บริโภคมักจะบริโภคน้อยลงเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ในกรณีเช่นนี้ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปริมาณการซื้อทิศทางตรงกันข้าม กรณีอุปสงค์ต่อรายได้ก็เช่นเดียวกับอุปสงค์ต่อราคา คือพิจารณาความยืดหยุ่นจากค่าสัมบูรณ์ และเครื่องหมายที่ติดมากับค่าความยืดหยุ่นสามารถบอกถึงประเภทของสินค้า หากเป็นเครื่องหมายลบก็แสดงว่าเป็นสินค้าด้อยคุณภาพ และหากเป็นเครื่องหมายบวกก็แสดงว่าเป็นสินค้าปกติ หรือสินค้าสามัญ

3. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของสินค้าอื่น (Elasticity of Cross Demand or Cross Elasticity) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าอื่นที่ต้องใช้ร่วมกัน หรือใช้ทดแทนมีผลต่อปริมาณสินค้าที่กำลังพิจารณา ดังนั้น ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าอื่น หรือความยืดหยุ่นไขว้ จึงแสดงถึง เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อสินค้า X ต่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงราคาของสินค้า Y คือ

$$\text{ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (E_c)} = \frac{\text{เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อ}}{\text{เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าอื่น}}$$

การพิจารณาความยืดหยุ่นไขว้นอกจากดูที่ค่าสัมบูรณ์แล้ว ยังพิจารณาเครื่องหมายด้วย ซึ่งแสดงถึงลักษณะของสินค้าที่กำลังพิจารณา คือสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน และสินค้าที่ใช้ประกอบกัน

กรณีสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน (Substitution Goods) ปริมาณซื้อสินค้า X จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันกับราคาสินค้าค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นไขว้จะมีเครื่องหมายเป็นบวก (Positive Coefficient) ส่วนค่าสัมบูรณ์ความยืดหยุ่นไขว้หากมีค่ามากเท่าไร ก็แสดงว่าสินค้า 2 ชนิดนั้นใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้นเท่านั้น

ในกรณีของสินค้าที่ใช้ควบคู่กัน (Complementary Goods) ปริมาณซื้อสินค้า X จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาของสินค้า Y ในกรณีของสินค้าที่ต้องใช้คู่กัน ค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นไขว้จะมีเครื่องหมายลบ (Negative Coefficient) ส่วนค่าสัมบูรณ์ของความยืดหยุ่นไขว้หากมีค่ามากเท่าไร ก็แสดงว่าสินค้า 2 อย่างนั้นต้องใช้ประกอบกันมากเท่านั้น ส่วนสินค้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กันจะมีค่าความยืดหยุ่นเป็นศูนย์

ปัจจัยที่กำหนดความยืดหยุ่นของอุปสงค์

สินค้าที่มีความยืดหยุ่นมาก (Elasticity) มีลักษณะดังนี้

1. สินค้านั้นมีราคาแพงมาก เป็นสินค้าฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นแก่การดำรงชีพ สินค้าเหล่านี้เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของจำนวนการซื้อจะมากกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคา เหตุผลคือ เมื่อเป็นสินค้าราคาแพงมาก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของราคาเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ย์ อผลกระทบกระเทือนค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก

2. สินค้านั้นมีสินค้าใช้แทนได้มาก ซึ่งสินค้าใดมีสินค้าอื่นที่ใช้แทนได้มาก การเปลี่ยนแปลงของราคาเพียงเล็กน้อยก็จะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้านั้นมาก เพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่จะหันไปใช้สินค้าอื่นที่ใช้แทนกันได้เมื่อราคาสินค้านั้นเพิ่มขึ้น ถ้าราคาสินค้านั้นลดลง ผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่เคยซื้อสินค้าอื่นที่ใช้แทนกันได้ก็จะหันมาซื้อสินค้านั้น

3. สินค้านั้นเป็นสินค้าคงทนถาวร (Durable Goods) ในกรณีของสินค้าประเภทคงทนถาวรมักจะพบว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของจำนวนปริมาณการซื้อมากกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคา เหตุผลคือ ถ้าราคาสินค้าสูงขึ้น ผู้บริโภคส่วนมากจะพยายามซ่อมแซมใช้ของเก่ามากกว่าการที่จะซื้อของใหม่ ตรงกันข้ามถ้าราคาสินค้าลดลง ผู้บริโภคก็จะต้องการเปลี่ยนมาซื้อของใหม่เร็วขึ้น

สินค้าที่มีความยืดหยุ่นน้อย (Inelasticity) มักจะมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นสินค้าจำเป็นแก่การครองชีพ เช่น อาหาร ยา ภาษีโรค เลือผ้าธรรมดา สิ่งเหล่านี้แม้จะมีราคาสูงขึ้นผู้บริโภคก็จำเป็นจะต้องซื้อหามาใช้ ปริมาณการซื้อจึงไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนัก

2. สินค้าที่มีราคาเพียงเล็กน้อย เช่น ไม่คิดไฟฟัลลละ 50 สตางค์ แม้ว่าราคาจะเพิ่มขึ้นถึง 100 % เป็นกัลลลลละ 1 บาท ราคาส่วนที่สูงขึ้นก็จำนวนเล็กน้อยดั่งนั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของผู้บริโภค หรืออาจจะมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยแทบสังเกตไม่เห็น

2. แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันชีวิต

2.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประกันชีวิต

ความหมายของการประกันชีวิต

สุธรรม พงศ์สำราญ (2542:21) กล่าวว่า การประกันชีวิต คือ การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งรวมกลุ่มกัน และร่วมกันรับผิดชอบในส่วนที่เดือดร้อนเกี่ยวกับรายได้ที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของบุคคลในกลุ่มนั้น การมรณกรรมของบุคคลในครอบครัว ย่อมนำความเสียหาย ความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัวนั้น หากบุคคลผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวได้ทำการประกันชีวิต คือการยอมให้บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมรับผิดชอบและรับส่วนเฉลี่ยเรื่องของความเดือดร้อนแล้ว ครอบครัวของบุคคลนั้นก็จะได้รับ เงินจำนวนหนึ่งตามสัญญา ซึ่งจะสามารถช่วยเหลือบุคคลในครอบครัวนั้น และแบ่งเบาความเดือดร้อนในเรื่องรายได้

ดังนั้นการประกันชีวิตจึงหมายถึง การทดแทนการสูญเสียรายได้ ซึ่งรายได้เป็นเรื่องสำคัญมากอย่างหนึ่ง ที่ทำให้คนสามารถยังชีพอยู่ได้ รายได้เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน เพราะอาจจะมือุปสรรคเกิดขึ้นหลายอย่างที่ทำให้รายได้ต้องหยุดลงขณะใดขณะหนึ่ง เช่น ความชรา ความมรณกรรม และการทุพพลภาพ ฯลฯ ดังนั้นการประกันชีวิตจึงเข้ามามีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาค่าที่เกิดขึ้นจากอุปสรรคต่างๆดังกล่าว

การประกันชีวิต มีไว้เพื่อป้องกันความสูญเสีย หากแต่เป็นวิธีชดใช้ หรือทดแทน ความสูญเสีย นั่นเอง ความสูญเสียรายได้อันเกิดจากการสูญเสียพลังการหาเลี้ยงชีพก็คือการเสียชีวิตของผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ความชราภาพ หรือความทุพพลภาพ ซึ่งเป็นสาเหตุให้สูญเสียรายได้

จุดประสงค์ของการทำประกันชีวิตคือ ความต้องการให้ครอบครัวที่ ประสบความสูญเสีย ได้รับการชดใช้ บุคคลที่ชราภาพ หรือบุคคลที่ประสบความทุพพลภาพมีรายได้สำหรับเลี้ยงตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการประกันชีวิตจะทำให้คนเราใช้ชีวิตอย่างมั่นคง

ความเป็นมาของประกันชีวิตและการประกันชีวิตในประเทศไทย

สุธรรม พงศ์สำราญ (2542:5 - 37) การเริ่มการประกันชีวิตไม่มีใครทราบแน่นอนว่าได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อใด แต่ประเทศกรีซซึ่งมีคตินับถือศาสนาแยกออกเป็นหลายนิกาย และได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งที่นับถือศาสนานิกายเดียวกันได้รวมกลุ่มจัดตั้งสมาคมขึ้น โดย การเก็บเงินจากสมาชิกเป็นรายเดือน ทั้งกำหนดว่าถ้าสมาชิกคนใดถึงแก่กรรม ทางสมาคมจะจัดการทำศพให้จนเป็นที่เรียบร้อย แต่ถ้าสมาชิกผู้ใดละเลยในการจ่ายเงินค่าสมาชิก สมาคมก็จะจัดการลงโทษโดยสมาคมก็จะไม่จัดการทำศพให้ ดีขึ้นกว่าเดิม จึงได้มีการรับบุคคลทั่วไปเข้ามาเป็นสมาชิกด้วย เว้นแต่ผู้ที่มีอาชีพเป็นทหาร แต่จะสงเคราะห์ความทุกข์ยากอื่นๆให้ เช่น ความชรา ทุพพลภาพ หรือการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายไปรับตำแหน่งหน้าที่การงานอื่น

ส่วนในประเทศไทย ในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 คณะทูตจากประเทศอังกฤษขอพระราชทานอนุญาตให้บริษัท อีสต์เอเชียติก (East Asiatic) ดำเนินธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย สำหรับคนไทยและชาวต่างชาติในประเทศไทย โดยเป็นตัวแทนของบริษัทแควิตาเบิล ประกันภัย (Equitable Insurance) แห่งกรุงลอนดอน คนไทยคนแรกที่ถือกรรมสิทธิ์คนแรกคือ สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์

หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 การประกันชีวิตในยุโรป และอเมริกาได้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง ในระยะนั้นจึงทำให้นักธุรกิจประกันชีวิตต่างชาติเข้ามาขยายการตลาดในประเทศไทยมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงเห็นว่าธุรกิจประกันชีวิตเริ่มเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย จึงประกาศให้ธุรกิจประกันชีวิตเป็นสิ่งที่ต้องมีการขออนุญาต ในการประกอบการ ซึ่งต่อมา วันที่ 1 มกราคม 2467 มีการประกาศใช้กฎหมายที่มีเนื้อหาครอบคลุมการประกันภัย ที่ห้ามมิให้บริษัทที่ประกอบการธุรกิจประกันภัยตั้งขึ้นโดยมิได้มีประกาศพระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษ และได้ระบุถึงการทำสัญญาประกันภัยโดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ และความ เกี่ยวพันระหว่างธุรกิจประกันภัย ผู้เอาประกันภัย และผู้รับผลประโยชน์ด้วย

ปัจจัยที่มีผลต่อธุรกิจประกันชีวิต

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (19 มกราคม 2550) โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้รวบรวมปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเติบโตของธุรกิจประกันชีวิต ซึ่งปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจประกันชีวิต ประกอบไปด้วย

- ความเชื่อมั่นของผู้บริโภค
- อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์
- รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- โครงสร้างรายได้ของประชากร
- การนำเบี้ยประกันไปลดหย่อนในการหักภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา
- ผลตอบแทนที่ให้กับลูกค้า

- จำนวนตัวแทนประกันชีวิต

การประกันชีวิต มีบุคคลเกี่ยวข้องอยู่ 3 ประเภท คือ

(1) ผู้รับประกัน Insurer จัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทจำกัด ทำหน้าที่รวบรวมผู้มีความประสงค์เข้าร่วมรับผิดชอบในส่วยเฉลี่ยความเดือนร้อน และรวบรวมเงินเพื่อนำไปให้กับบุคคลที่ประสบความเดือนร้อน ในกรณีที่บุคคลบางคนได้ถึงแก่กรรม หรือครบกำหนดสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้

(2) ผู้เอาประกัน Insured หมายถึง บุคคลที่แสดงความจำนงเข้าร่วมกลุ่มโดยซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต มีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกันตามมูลค่าที่ได้สัญญาไว้

(3) ผู้รับผลประโยชน์ Beneficiary ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 862 หมายถึง บุคคลผู้พึงจะได้ค่าสินไหมทดแทน หรือจำนวนเงินใช้ให้ และในกรณีประกันชีวิต หมายถึง บุคคลที่ซึ่งถูกระบุไว้ในกรมธรรม์ ที่บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้ในเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นกับผู้เอาประกัน ดังนั้น ผู้รับผลประโยชน์และผู้เอาประกันอาจจะเป็นบุคคลคนเดียวกันหรือไม่ก็ได้

ในการประกันชีวิตนั้น ผู้รับผลประโยชน์อาจจะเป็นบุคคลใดก็ตาม แต่ในการพิจารณาของบริษัทแล้วโดยปกติผู้รับผลประโยชน์จะเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

- บุคคลในครอบครัวที่สืบสายโลหิต เช่น บิดา มารดา พี่น้อง บุตร หรือคู่สมรส (ตามกฎหมายถือว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน)
- หุ่นส่วนและบริษัทจำกัด
- กองมรดก เมื่อผู้เอาประกันยังไม่แน่ใจว่าใครจะเป็นผู้รับผลประโยชน์ที่เหมาะสม

ชนิด ประเภท รูปแบบของการประกันชีวิต

1. ชนิดของการประกันชีวิต มี 2 ชนิด คือ

(1) ชนิดที่มีเงินปันผล (Participating Policy) คือ การเอาประกันชีวิตที่มีลักษณะเหมือนกับการถือหุ้นของบริษัทประกันชีวิต อัตราเบี้ยจะสูงกว่าแบบไม่มีเงินปันผล เพราะมีการบวกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และกำไรของบริษัท หรือส่วนบวกเพิ่ม (Loading) ไว้ในเบี้ยประกันสุทธิ (Net Premium) แต่การประกันชีวิตแบบนี้ผู้เอาประกันก็จะมีส่วนร่วมในการลงทุนด้านค่าใช้จ่าย เมื่อบริษัทบริหารงานมีกำไร ผู้เอาประกันก็จะได้เงินปันผลซึ่งเกิดจากผลกำไรของบริษัทซึ่งมีเงื่อนไขว่าจะได้รับเมื่อทำประกันชีวิตถึงสิ้นปีที่ 2 หรือ 3 เป็นต้นไป แล้วแต่แบบของกรมธรรม์ โดยผู้เอาประกันชีวิตจะขอรับได้ 3 วิธี คือ ขอรับเป็นเงินสด ใช้ลดเบี้ยประกัน หรือฝากสะสมไว้กับบริษัทเพื่อรับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยอีกต่อหนึ่ง

(2) ชนิดไม่มีเงินปันผล (Non Participating Policy) คือการเอาประกันชีวิตทั่วไป อัตราเบี้ยประกันจะต่ำกว่าแบบที่มีเงินปันผล เพราะผู้เอาประกันไม่ได้รับส่วนแบ่งจากผลกำไรของบริษัท

2. ประเภทของการประกันชีวิต มี 3 ประเภท คือ

(1) การประกันชีวิตประเภทสามัญ (Ordinary Life Insurance) เป็นการประกันชีวิตรายบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการกระจายความเสี่ยงในกลุ่มบุคคลที่รายได้ระดับปานกลางขึ้นไป หรือกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการความคุ้มครองการสูญเสียทางเศรษฐกิจในวงเงินที่สูง ซึ่งผู้เอาประกันจะต้องชำระเบี้ยประกันสูงตามลักษณะที่สำคัญของการประกันชีวิตประเภทสามัญมีดังนี้

- โดยทั่วไปจำนวนเงินเอาประกันจะขั้นต่ำตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไปจนถึงหลายล้านบาท
- วิธีการชำระเบี้ยประกันคือ รายปี ราย 6 เดือน ราย 3 เดือน หรือรายเดือน
- การคำนวณเบี้ยประกัน กำหนดว่าผู้เอาประกันต้องชำระเบี้ยประกันเป็นรายปี ดังนั้นหากผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันเป็นรายงวด 6 เดือน 3 เดือน หรือราย 1 เดือน และได้ถึงแก่กรรมขณะที่ชำระเบี้ยประกันในรอบปีกรรมธรรม์ ที่เสียชีวิตนั้นยังไม่ครบปีบริษัทจะหักเบี้ยประกันที่ยังชำระไม่ครบปีของรอบปีกรรมธรรม์ที่เสียชีวิตออกจากจำนวนเงินเอาประกันที่จะจ่ายให้ผู้รับผลประโยชน์

- การพิจารณารับทำประกันของบริษัท อาจจะมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของบริษัท ซึ่งจะพิจารณาจาก อายุ สุขภาพ และจำนวนวงเงินเอาประกัน สภาพความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ

- กรรมธรรม์ประกันชีวิตหลักจะมีเฉพาะความคุ้มครองการสูญเสียรายได้ หรือการสูญเสียทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการสูญเสียชีวิตของผู้เอาประกัน และการออมทรัพย์เท่านั้น ซึ่งหากผู้เอาประกันประกันต้องการความคุ้มครองอื่นๆเพิ่มเติมสามารถซื้อสัญญาพิเศษเพิ่มเติมในกรรมธรรม์หลักได้

- กรรมธรรม์จะมีระยะเวลาผ่อนผันการชำระเบี้ยประกัน (Grace Period) เป็นเวลา 30 วัน
- มีการเก็บเบี้ยประกันพิเศษ (Extra Premium) ในกรณีที่มีการเสี่ยงต่ำกว่ามาตรฐาน (Lower Risk) คือผู้เอาประกันมีสุขภาพไม่ปกติ หรือน้ำหนักส่วนสูงไม่ได้มาตรฐาน หรืออาจจะมีอาชีพที่เสี่ยงกว่าปกติ ซึ่งการเก็บเบี้ยประกันพิเศษนี้หากผู้เอาประกันกลับคืนสู่สถานะที่เป็นการเสี่ยงมาตรฐาน (Standard Risk) บริษัทจะต้องยกเลิกการเก็บเบี้ยพิเศษโดยให้เก็บเบี้ยประกันในอัตราปกติเท่านั้น

- ในกรณีที่ผู้เอาประกันขาดการชำระเบี้ยประกันจนพ้นระยะเวลาผ่อนผันการชำระ เบี้ยประกัน โดยทั่วไปเงื่อนไขกรรมธรรม์จะกำหนดให้มีการกู้เงินชำระเบี้ยประกันโดยอัตโนมัติ (Automatic Premium Loan) เพื่อรักษาสภาพกรรมธรรม์ให้มีการบังคับต่อไป

(2) การประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม (Industrial Life Insurance) เป็นการประกันรายบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเสี่ยงในกลุ่มของผู้เอาประกันรายได้น้อย เช่น คนงานในโรงงาน

เบี้ยประกันที่ต้องชำระในแต่ละงวดไม่สูงมากนัก ลักษณะสำคัญของการประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม มีดังนี้

- จำนวนเงินเอาประกันภัยต่ำ โดยทั่วไปตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไปจนถึง 300,000 บาท
- การชำระเบี้ยประกันภัยจะชำระเป็นรายเดือน เช่น 100 บาท 200 บาท 300 บาท
- การพิจารณารับประกันภัยโดยปกติไม่มีการตรวจสอบสุขภาพ เนื่องจากจำนวนเงินเอาประกันภัยต่ำ การตรวจสอบสุขภาพทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงเกินไป และกรมธรรม์ทุกฉบับจะมีระยะเวลารอคอย (Waiting Period) คือ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตด้วยโรคร้ายไข้เจ็บ เสียชีวิตตามธรรมชาติ หรือเจ็บป่วย บริษัทจะไม่จ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้ แต่จะคืนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ชำระมาแล้วทั้งหมด
- ไม่มีการเก็บเบี้ยประกันภัยเพิ่มเติมพิเศษสำหรับภัยที่ต่ำกว่ามาตรฐาน และอัตรา เบี้ยประกันภัยสำหรับเพศชายและเพศหญิงมีอัตราเดียวกัน
- แบบประกันชีวิตประเภทนี้ จะรวมความคุ้มครองด้านการเสียชีวิตตามมาตรฐานกับความคุ้มครองพิเศษเพิ่มเติมอื่นๆ เช่น ความคุ้มครองการสูญเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุเข้าด้วยกันแล้วเป็นกรมธรรม์สำเนา
- การชำระเบี้ยประกันภัยมีระยะเวลาผ่อนผันการชำระเบี้ยประกันภัย 60 วัน
- ถ้าผู้เอาประกันภัยขาดการชำระเบี้ยประกันภัยจนพ้นระยะเวลาผ่อนผันการชำระเบี้ยประกันภัยไปแล้ว จะกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงกรมธรรม์เป็นแบบมูลค่าเงินสำเร็จโดยอัตโนมัติ (Automatic Paid-up Insurance) เพื่อรักษาสถานภาพกรมธรรม์ให้มีผลบังคับต่อไป

(3) การประกันชีวิตประเภทกลุ่ม (Group Life Insurance) การประกันชีวิตแบบกลุ่ม หรือการประกันชีวิตหมู่ เป็นการประกันชีวิตของกลุ่มบุคคลหลายๆคนภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยฉบับเดียวกัน โดยจะต้องมีผู้เอาประกันชีวิตรวมกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ส่วนมากจะเป็นกลุ่มของพนักงานบริษัท ในการพิจารณารับประกันอาจจะมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจก็ได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัท การประกันชีวิตกลุ่มนี้ อัตราเบี้ยประกันชีวิตจะต่ำกว่าประเภทสามัญและประเภทอุตสาหกรรม

3. รูปแบบของการประกันชีวิต มี 4 แบบที่สำคัญดังนี้

(1) แบบชั่วระยะเวลา (Term Life Insurance) เป็นแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีเงื่อนไขการจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่กำหนดเวลาการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา มีลักษณะมุ่งเน้นต่อการคุ้มครองไม่มีส่วนของการสะสมทรัพย์ ระยะเวลาของกรมธรรม์ตั้งแต่ 1 ปี 5 ปี 10 ปี 20 ปี หรือครบอายุ 50 ปี 55 ปี 60 ปี เป็นต้น กรณีผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดกรมธรรม์แล้วผู้เอาประกันภัยจะไม่ได้รับเงินคืนจากบริษัท เหมาะสำหรับผู้ที่มีรายได้ไม่สูงพอที่จะซื้อการประกันชีวิตแบบอื่น แต่ต้องการความคุ้มครองการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ด้วยความคุ้มครองสูง เบี้ยประกันภัยต่ำ หรือผู้ที่ต้องการคุ้มครองภาระจำนองหรือคุ้มครองจำนวนเงินกู้ โดยจำนวนเงินเอา

ประกันภัยจะลดลงทุกปีหรือทุกเดือน ตามจำนวนหนี้สินที่ค้างชำระ ระยะเวลาของกรมธรรม์จะเท่ากับ ระยะเวลาของกรมธรรม์จำนวน หรือกรมธรรม์เงินกู้

(2) แบบสะสมทรัพย์ (Endowment Life Insurance) คือ การประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ เมื่อผู้เอาประกันภัยถึงแก่กรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด ขณะกรมธรรม์ยังมีผลบังคับ การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ มีระยะเวลาคู่ครองตั้งแต่ 10 ปี 15 ปี 20 ปี 25 ปี 30 ปี เป็นต้น เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการได้รับความคุ้มครองจากการทำประกันชีวิต พร้อมทั้งต้องการออมทรัพย์ไปด้วย ซึ่งการออมทรัพย์ด้วยการทำประกันชีวิตจะเป็นการออมทรัพย์อย่างมีวินัยเพราะต้องชำระเบี้ยประกันภัยตามกำหนด จึงทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ซึ่งให้ทั้งความคุ้มครองและการสะสมทรัพย์

(3) แบบตลอดชีพ (Whole Life Insurance) เป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองตลอดชีพ หากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลงขณะกรมธรรม์มีผลบังคับ บริษัทประกันชีวิต จะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์ตามจำนวนเงินเอาประกันภัย เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการความคุ้มครองการเสียชีวิตอย่างเดียว โดยชำระเบี้ยประกันภัยไม่มาก วิธีการชำระเบี้ยประกันภัย ชำระตลอดชีพหรือตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น 10 ปี 20 ปี 30 ปี หรือครบอายุ 50 ปี 55 ปี 60 ปี

(4) แบบรายได้ประจำ หรือแบบบำนาญ (Annuity Life Insurance) เป็นสัญญาที่บริษัทประกันชีวิต จะจ่ายรายได้ประจำ หรือบำนาญให้แก่ผู้เอาประกันตลอดชีพ หรือชั่วระยะเวลาหนึ่งนับแต่ผู้เอาประกันไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ เนื่องจากความพิการการประกันชีวิตแบบนี้มีลักษณะเป็นการสะสมทรัพย์ เพียงอย่างเดียวไม่มีความคุ้มครองจึงเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการสะสมทรัพย์ไว้ใช้ยามชรา

ประโยชน์ของการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

1. ให้ความคุ้มครองต่อรายได้ของครอบครัว โดยปกติแล้วกำลังหลักในการหาเลี้ยงครอบครัวก็คือหัวหน้าครอบครัว แต่หากหัวหน้าครอบครัวเกิดเคราะห์ร้ายอันเป็นไปก่อนระยะเวลาอันสมควร สมาชิกในครอบครัวก็จะตกอยู่ในความลำบาก ด้วยเหตุนี้หัวหน้าครอบครัวจึงต้องมีการทำประกันชีวิต เพื่อที่จะให้ภรรยา และบุตร หรือบุคคลที่อยู่ในการดูแลของตน ได้มีเงินเลี้ยงตัวเอง โดยไม่ต้องไปพึ่งพาอาศัยคนอื่น ซึ่งก็จะสามารถช่วยเหลือสมาชิกครอบครัวได้ไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือแม้แต่การจัดพิธีศพของหัวหน้าครอบครัว ซึ่งก็จะได้ไม่ต้องเป็นภาระของบุคคลที่อยู่ข้างหลัง

2. จำนวนเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันได้ชำระให้แก่บริษัทประกันนั้น ส่วนหนึ่งจะถูกจัดสรรให้เป็นค่าคุ้มครอง ส่วนที่เหลือจะเป็นเงินเก็บออมในกรมธรรม์ และจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามจำนวนปีที่ผ่านมา ซึ่งตัวผู้เอาประกันได้รับสิทธิอยู่ตลอดเวลาที่จะขอยุติสัญญา และขอรับส่วนที่เก็บออมไว้นี้ จำนวนเงินเอาประกันที่ผู้เอาประกันได้เก็บออมไว้นี้สามารถกู้ยืมเอาไปใช้ได้ โดยไม่ทำให้ความคุ้มครอง ที่ผู้เอาประกันได้รับต้องเสียไป เช่น กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ประเภทต่างๆในกรณีที่ผู้เอาประกันเสียชีวิตลงก่อนครบสัญญา หรืออยู่จนครบสัญญาประกันภัย ในกรณีเช่นนี้ผู้เอาประกัน หรือผู้รับผลประโยชน์ก็

สามารถ รับเงินที่เอาประกันไปได้ ในแง่ของการรับประกันชีวิตก็เท่ากับเป็นการเก็บเงินไว้ใช้ เพื่อ วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของผู้อำประกันนั่นเอง เช่น เก็บไว้ใช้ยามชรา หรือเก็บไว้ใช้เพื่อกอง ทุนการศึกษาบุตร

3. ให้ประโยชน์ในด้านการลงทุน คือ การทำเงินก้อนหนึ่งให้เกิดดอกผลออกมา ดอกผลที่ได้รับนี้ เรียกว่า กำไร ส่วนการประกันชีวิตถือเป็นการลงทุนแบบหนึ่ง ซึ่งการประกันชีวิตจะได้รับกำไรน้อย แต่ แน่นนอน การมีกำไร หรือดอกผลเช่นเดียวกับการลงทุนประเภทอื่นๆ ดอกผลประการแรก คือ เงินเบี้ยประกัน ชีวิตที่ชำระให้กับบริษัทนั้น เป็นจำนวนที่แน่นอนกว่าค่าเสี่ยงภัยตามอายุของผู้เอาประกันพึงชำระ ทั้งนี้เพราะ บริษัทได้ลดดอกเบี้ยที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนให้แก่ผู้อำประกัน ดังเช่น คนอายุระหว่าง 25 -26 ปี ตาม ตารางมรณวิสัย อัตราการตาย 4 คนต่อ 1,000 คน ดังนั้น โอกาสเสี่ยงการตายของคนอายุในเกณฑ์นี้คือ .004 ถ้าสมมติว่าบริษัทจะชดใช้ให้คนละ 100,000 บาท ดังนั้น คนหนึ่งจะต้องจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันภัยที่แท้จริง คนละ 400 บาท แต่เวลาที่บริษัทคิดคำนวณในการเก็บเบี้ยประกัน จะเก็บคนละ 380 บาทเท่านั้น เนื่องจาก บริษัทลดดอกเบี้ยที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนระหว่างปีให้ก่อน ซึ่งเป็นหลักทั่วไปในการประกันชีวิต ถ้าการประกันชีวิตในระยะยาว ดอกเบี้ยที่บริษัทคาดว่าจะได้รับจากการลงทุนมาก ก็นำไปลดให้ผู้เอาประกัน ได้มาก การทำแบบนี้สามารถทำได้กับการทำประกันชีวิตทุกประเภท

ประโยชน์สูงสุดของการทำประกันชีวิตนั้น มิได้อยู่ที่ผลกำไรจากการลงทุน แต่เป็นความคุ้มครอง ที่ให้แก่ครอบครัว และบุคคลอันเป็นที่รักของผู้เอาประกัน หากได้เสียชีวิตลง ไม่ว่ากรณีที่ได้เบี้ยประกันไป เพียงครั้งเดียว หรือเพียงสอง สามครั้ง ครอบครัวก็จะได้รับการชดเชยให้เท่าทุนประกันทันที ส ่วน ผลประโยชน์รองลงมาก็คือ การสะสมทรัพย์ และผลกำไรจากการลงทุนนั้นเป็นเพียงผลพลอยได้เท่านั้น

4. ให้เกิดอุปนิสัยประหยัด การประกันชีวิตนอกจากจะให้ประโยชน์ในแง่ของรูปธรรมแล้ว ยังให้ ประโยชน์ในแง่ของนามธรรมอีกคือ การประกันชีวิตช่วยปลูกฝังอุปนิสัยการประหยัดในประชาชนทั่วไป ถ้าหากครอบครัวมีการประหยัด รู้จักคาดค ะเนียบอันอาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตข้างหน้า และเมื่อภัยพิบัติ เกิดขึ้นจริงก็จะทำให้ครอบครัวนั้นมีหลักประกัน โดยไม่ต้องเป็นภาระของสังคมหรือบุคคลอื่น นอกจากนี้ การประหยัดในการรู้จักใช้เงินไปในทางที่เป็นประโยชน์ยังมีส่วนเสริมสร้าง รักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพของ เงินตราอีกด้วย

5. ช่วยปลูกฝังให้เกิดความรักความรู้สึกรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งหัวหน้าครอบครัวจะต้องไม่ คำนึงถึงความสุขเฉพาะหน้าของครอบครัวเท่านั้น หากยังต้องคำนึงถึงความสุขและความมั่นคงในอนาคต ของสมาชิกในครอบครัวด้วยโดยการสร้างหลักประกันไว้ให้ครอบครัว เมื่อยามที่หัวหน้า ครอบครัวต้อง เสียชีวิตก่อนวัยอันควรก็จะทำให้สมาชิกครอบครัวต้องเดือดร้อน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็ต้องหาหลักประกัน ให้แก่ครอบครัว แม้หัวหน้าครอบครัวจะไม่มีชีวิตอยู่แล้วก็ตาม บุคคลในครอบครัว ก็สามารถมีความสุขและ ความมั่นคงปลอดภัยได้ หัวหน้าครอบครัวจะต้องให้ความอา รักษาแก่สมาชิกในครอบครัวได้ตลอดแม้จะ เสียชีวิตไปแล้วก็ตาม นี่คือการให้ความรัก และความรับผิดชอบต่ออย่างแท้จริง

6. ช่วยให้ความคุ้มครองธุรกิจ การศึกษาความเป็นจริงของธุรกิจคือ ความเจริญรุ่งเรือง หรือความเสื่อมสลายขององค์กรธุรกิจหนึ่งๆนั้นมักจะขึ้นอยู่กับบุคคลที่เป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจนั้นๆ เช่น ประธานบริษัท กรรมการผู้จัดการ บุคคลดังกล่าวถือว่าเป็นบุคคลที่มีความชำนาญสูง ซึ่งหากเกิดการเสียชีวิตของบุคคลเหล่านี้ขึ้นก็จะส่งผลให้ธุรกิจเกิดการชะงัก หรืออาจจะต้องปิดกิจการ ด้วยเหตุนี้ ควรมีการป้องกันไว้ก่อน โดยการทำประกันชีวิต ของบุคคลที่เป็นกลไกของงานไว้ เพื่อให้ผู้สืบทอดธุรกิจ หรือ ผู้ที่มีหุ้นส่วนในธุรกิจสามารถ มีทุนรอนในการดำเนินธุรกิจต่อไป เป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไว้ด้วย การประกันชีวิตในลักษณะนี้เรียกว่า “การประกันธุรกิจ”

7. มีส่วนช่วยในการสะสมทุนเพื่อพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาประเทศนั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญก็คือเงินทุน ธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่มีรูปแบบการระดมทุนในประเทศชนิดหนึ่ง กล่าวคือ เงินค่าเบี้ยประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันได้ชำระให้แก่บริษัท เมื่อนำมารวมกันก็จะเป็นเงินก้อนใหญ่ สามารถให้ ภาครัฐ หรือเอกชนกู้ยืมไปประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้ และเงินเบี้ยประกันที่บริษัทได้รับจากผู้เอาประกันเป็นเงินฝากในระยะยาว เหมาะสำหรับผู้กู้ยืมไปลงทุนได้

8. ช่วยส่งเสริมให้เกิดสันติสุข และความมั่นคงปลอดภัยในสังคม คือ มนุษย์ย่อมต้องการมีชีวิตที่อยู่ออย่างผาสุก และมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นั่นคือไม่มีความวิตกกังวลในอนาคต ข้างหน้า ปัจจัยในการดำรงชีวิตที่มีอยู่จะต้องมีอยู่ต่อไปเรื่อยๆ โดยไม่มีการสะดุดหยุดลง การประกันชีวิตเป็นการเข้ามาชดเชยการสูญเสียรายได้อันเนื่องมาจากการเสียชีวิต ทูพพลภาพ ความชราภาพ เป็นการประกันความคงอยู่ของรายได้ ประกันความคงอยู่ของปัจจัยในการดำรงชีวิต คือการประกันความสุข และความมั่นคงปลอดภัยของมนุษย์

แนวคิดเกี่ยวกับการเสี่ยงภัย (Risk)

การเสี่ยงภัย (Risk) (สนธยา บุญญภูมิ . 2544) เป็นสถานการณ์ของความไม่แน่นอนเกี่ยวกับผลลัพธ์ โดยเฉพาะในทางที่ไม่ดี อันเป็นผลมาจากการขาดความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต และความเป็นไปได้ของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ในทางประกันให้ความหมายของการเสี่ยงภัย คือ ภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล และทรัพย์สิน

การเสี่ยงภัย สามารถแยกรายละเอียดออกได้ 4 ประเภทดังนี้

(1) การเสี่ยงภัยทางการเงิน และการเสี่ยงภัยที่มีใช้ทางการเงิน (Financial & Nonfinancial Risk) คือ ความเสียหายทางการเงิน และความเสียหายที่มีใช้เกี่ยวข้องทางการเงิน

(2) การเสี่ยงภัยที่คงที่ และการเสี่ยงภัยที่ผันแปรได้ (Static & Dynamic Risk) การเสี่ยงภัยคงที่ หมายถึง การเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นจากการเสี่ยงภัยทั่วไป การทุจริตของมนุษย์ หรือความล้มเหลวของมนุษย์

ความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงภัยครั้งนี้สามารถคาดคะเนได้ ส่วนการเสี่ยงภัยที่ผันแปรได้ หมายถึง การเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น ระดับราคา วัสดุ นิยมของผู้บริโภค รายได้ และผลผลิต ตลอดจนด้านเทคโนโลยีก่อให้เกิดความเสียหายต่อคนภายในสังคม แต่อาจจะให้ผลดีต่อสังคมในระยะยาวได้ ความเสียหายที่ผันแปรได้อาจจะคาดคะเนได้บางส่วน

(3) การเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม หรือการเสี่ยงภัยจำเพาะ (Fundament & Particular Risk) การเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม หมายถึง การเสี่ยงภัยเบื้องต้น เป็นการเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในหมู่คน เช่น การเปลี่ยนแปลงในภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งมีผลต่อคนหมู่มาก ส่วนการเสี่ยงภัยจำเพาะ หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นกับบุคคล หรือคนในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ไฟไหม้บ้าน นาย ก หรือมีการโจรกรรมธนาคาร

(4) การเสี่ยงภัยที่แท้จริง และการเสี่ยงภัยที่มุ่งเน้นเก็งกำไร (Pure & Speculative Risks) การเสี่ยงภัยที่แท้จริง หมายถึง การเสี่ยงภัยซึ่งอาจจะเกิดการเสียหายได้ และเป็นการเสี่ยงภัยที่เอาประกันได้ ส่วนการเสี่ยงภัยที่มุ่งเน้นการเก็งกำไร หมายถึง การเสี่ยงภัยที่เกิดจากการได้รับผลประโยชน์จากการเสียหาย เช่น การเล่นการพนัน การเล่นหุ้น ซึ่งอาจจะได้กำไร หรือขาดทุนก็ได้ ดังนั้นการเสี่ยงภัยที่มุ่งเน้นเก็งกำไรนี้เป็นการเสี่ยงภัยที่เอาประกันไม่ได้

การเสี่ยงภัยที่แท้จริง ถือเป็นส่วนหนึ่งของความเสี่ยงภัยครั้งนี้ ดังนั้น ความเสี่ยงภัยที่แท้จริงที่อาจจะเกิดกับบุคคลหรือธุรกิจ มีดังนี้

(1) การเสี่ยงภัยของบุคคล หมายถึง ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับใครก็ได้ เช่น การสูญเสียรายได้ เช่น การเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ผู้สูงอายุที่ไม่มีคนเลี้ยงดู การเจ็บป่วยหรือทุพพลภาพ การว่างงานหรือการไม่มีงานทำ

(2) การเสี่ยงภัยของทรัพย์สิน หมายถึง ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับทรัพย์สิน หรือรายได้จากทรัพย์สิน เช่น

- การเสียหายโดยตรงต่อทรัพย์สิน
- การเสียหายจากการใช้ทรัพย์สิน หรือรายได้จากทรัพย์สินนั้น
- การมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นบางครั้งจากการสูญเสียทรัพย์สิน

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันภัย มีด้วยกัน 3 เรื่อง คือ

1. ความน่าจะเป็น (Theory of Probability) คือ โอกาสของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ (The Chance of Occurrence of an Event) หมายถึง ในจำนวนของความไม่แน่นอนทั้งหลายนั้น ความแน่นอนจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งในการประกันความน่าจะเป็นไปได้ของภัยอันตรายใดๆ จะมีเพียงใดก็ต้องอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตมาใช้เป็นหลักในการพิจารณา

จากผลลัพธ์ของความน่าจะเป็นไปได้นี้เป็นเพียงการประมาณของโอกาสที่เหตุ การณ์จะเกิดขึ้นได้ และเป็นพื้นฐานในการคำนวณเบี้ยประกัน แต่ลักษณะสำคัญที่จะนำหลักความน่าจะเป็นไปได้ใช้ในการคำนวณ มี 2 ประการ คือ

(1) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องมีจำนวนมากพอที่จะนำมาเฉลี่ยได้ ทั้งนี้เพราะหากเหตุการณ์ที่นำมาใช้คำนวณมีไม่มากพอ ความผิดพลาดก็จะเกิดขึ้นได้ง่าย

(2) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตต้องเหมือนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตในทางที่เป็นจริงนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตมักจะเหมือนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตเท่าใดนัก ฉะนั้นในการคำนวณจึงต้องมีการปรับปรุงอยู่เสมอเพื่อให้ได้ค่าที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. กฎว่าด้วยจำนวนมาก (Law of large number) กฎว่าด้วยจำนวนมาก มีหลักว่า ถ้าเพิ่มจำนวนของวัตถุที่ร่วมเสี่ยงภัย หรือ วัตถุที่เอาประกันมากขึ้นแล้ว ค่าความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจริง จะเท่ากับ ค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ หรือ ความน่าจะเป็นของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย จะแม่นยำหรือถูกต้องมากขึ้น จึงเป็นประโยชน์สำหรับการคำนวณเบี้ยประกันภัยแต่ละประเภท กล่าวคือ การเสี่ยงภัยจะลดลง ถ้าจำนวนวัตถุที่มีส่วนในเหตุการณ์เสี่ยงภัยมากขึ้น ซึ่งกฎแห่งจำนวนมากจะทำให้ทราบถึงระดับ หรือความถี่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ดีกว่าระดับหรือความถี่ของความน่าจะเป็นไปได้ เพราะไม่มีใครทราบล่วงหน้าได้ว่า ความถี่ของความน่าจะเป็นไปได้ที่แท้จริงซึ่งจะเกิดขึ้นนั้นจะมีเท่าใดแน่ จึงต้องอาศัยการทดลอง หรือ เหตุการณ์ในอดีตเป็นเครื่องวัดตัวเลขสถิติของเหตุการณ์ต่างๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประกันอย่างมาก เพราะจะทำให้ทราบความถี่ของความน่าจะเป็นไปได้ ยังมีเหตุการณ์มากความแน่นอนก็จะยังมีมาก

นอกจากนี้บริษัทประกันยังใช้วิธีการที่จะลดความไม่แน่นอนจากการเสี่ยงภัยประการอื่นเข้ามาช่วยอีกหลายอย่าง คือการตรวจสอบสุขภาพก่อนรับทำประกันชีวิต การตรวจสอบสุขภาพประจำปีของผู้เอาป ระกัน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การให้ทุนค้นคว้าทางการแพทย์ เพื่อหาวิธี หรือยารักษาโรคที่ยังไม่สามารถรักษาได้ ซึ่งถ้าสำเร็จก็จะช่วยลดภัยต่างๆ เท่ากับการได้ช่วยให้ความไม่แน่นอนในการเสี่ยงภัยลดลงไปด้วย

3. กฎของการเฉลี่ย (Law of average) ถ้ากลุ่มผู้เสี่ยงภัยมีน้อย ค่าเบี้ยประกันภัยก็จะมีอัตราสูงและทำให้การดำเนินงานการ ประกันภัยไปได้ยาก ในทางตรงกันข้าม ถ้ากลุ่มผู้เสี่ยงภัยมีมาก ค่าเบี้ยประกันภัยก็จะมีอัตราต่ำ และทำให้การประกันภัยดำเนินการไปด้วยดี กฎของการเฉลี่ยจึงเป็นหลักสำคัญของการประกันภัย หากมีภัยเกิดขึ้นความสูญเสีย ย่อมเท่าใดก็เฉลี่ยกันไปในระหว่างผู้เสี่ยงภัย ค่าสูญเสียที่เฉลี่ยกันนี้ แสดงออกในรูปของเบี้ยประกัน

ถ้าเบี้ยประกันมีอัตราสูงมา ก็เนื่องมาจากกลุ่มผู้เสี่ยงภัยมีน้อย การประกันภัยก็ดำเนินการไปได้ยาก ถ้าเบี้ยประกันภัยต่ำเท่าใดก็จะมีผู้ทำประกันมากขึ้น การที่จะทำให้เบี ยประกันมีอัตราต่ำได้ก็คือ การรวมกลุ่มผู้เสี่ยงภัย ให้ได้จำนวนมากที่สุด ฉะนั้น การรวมกลุ่มผู้เสี่ยงภัยให้ได้จำนวนมาก จึงจำเป็นเพื่อการเฉลี่ยค่าสูญเสียในระหว่างผู้เสี่ยงภัยด้วยกัน ในอัตราต่ำ

ในบางครั้งถ้าผู้เสี่ยงภัยขอเอาประกันภัยเกินกว่ากำลังบริษัทหนึ่งๆจะรับไว้ได้ เพื่อความปลอดภัยในการเฉลี่ยภาระไปในระหว่างผู้เอาประกัน บริษัทก็จะพิจารณาทำ “ประกันต่อ” (Reinsurance) ไปยังบริษัทอื่นทั้งในและต่างประเทศ โดย “เก็บภาระในการเสี่ยงภัย” (Retention) ไว้ตามกำลังเท่านั้น การประกันต่อจึงเป็นการเฉลี่ยภาระในการเสี่ยงต่อการชดเชยค่าสูญเสียออกไปสู่ผู้เอาประกันของบริษัทอื่นๆกระจายไปทั่วโลก และยังเป็นการเพิ่มพลังในการรับประกันของบริษัทประกันภัยได้มากขึ้นด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1) งานวิจัยในประเทศ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของการทำประกันชีวิต มีดังนี้

มาลินี เชษฐโชติศักดิ์ (2534:82 - 101) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปี ระหว่างปี พ.ศ. 2517 ถึงปี พ.ศ. 2531 รวมทั้งสิ้น 15 ปี โดยวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย ด้านจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต และด้านจำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับสุทธิของประเทศไทย และทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวโดยใช้แบบจำลองในสมการถดถอยเชิงซ้อน และวัดขนาดของผลกระทบจากตัวแปรต่างๆที่สร้างขึ้นตามแนวความคิดเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในกรณีจำนวนกรมธรรม์และมูลค่า เบี้ยประกันชีวิตพบว่า จำนวนประชากร อัตราการตาย จำนวนตัวแทนประกันชีวิต ผลต่อการทำประกันและจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่อปีก่อน หรือมูลค่า เบี้ยประกันชีวิตเมื่อปีก่อนมีผลต่อการทำประกันชีวิต ณ ระดับความเชื่อมั่นที่สูงมาก ระดับความพอดีกับข้อมูล (R^2) สูงมากเช่นกัน และปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตมากที่สุดคือ จำนวนประชากร รองลงมา คือ อัตราการตาย จำนวนตัวแทนประกันชีวิต และจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่อปีก่อน ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าเบี้ยประกันชีวิตมากที่สุดคือ จำนวนประชากร อัตราการตาย มูลค่าเบี้ยประกันชีวิตเมื่อปีก่อน และจำนวนตัวแทนประกันชีวิตตามลำดับ

อำพันธ์ เอมอัม (2538:55 - 57) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง บทบาทของตัวแทนประกันชีวิต ความรู้ทางด้านการประกันชีวิต เจตคติที่มีต่อการประกันชีวิต มีความสัมพันธ์ต่อการทำประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการประกันชีวิตของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือบทบาทของตัวแทนประกันชีวิต ความรู้ด้านการประกันชีวิตและรายได้ ส่วนเจตคติที่มีผลต่อการทำประกันชีวิต และสถานภาพสมรส ส่งผลต่อการทำประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยที่มีน้ำหนักความสำคัญที่ส่งผลต่อการทำประกันชีวิตของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตของประชาชนโดยตรง ได้แก่ บทบาทของตัวแทนประกันชีวิต ความรู้ด้านการประกันชีวิต รายได้ เจตคติที่มีต่อการทำประกันชีวิต และสถานภาพสมรส

ปัจจัยที่มีผลโดยอ้อมต่อการทำประกันชีวิต คือ ระดับการศึกษา และอายุ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการทำประกันชีวิตของประชาชน คือ เพศ และอาชีพ

เพ็ญมาศ ศิริกิจวัฒนา (2543:122 - 126) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำประกันชีวิตของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ค่าแปรปรวนทางเดียว และค่าถดถอยพหุคูณ ประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการศึกษาพบว่า (1) ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การมีบุตร มีความแตกต่างในการตัดสินใจทำประกันชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (2) สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ ระดับรายได้ อาชีพ ตำแหน่ง มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจทำประกันชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทำประกันชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกว่าการตัดสินใจทำประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (4) ทศนคติต่อการทำประกันชีวิต มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับกลางกับการตัดสินใจทำประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (5) ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการทำประกันชีวิตมีอิทธิพลสำคัญในการอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจทำประกันชีวิตของผู้บริโภค โดยปัจจัยทางด้านอื่นๆที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างในการตัดสินใจทำประกันชีวิตของผู้บริโภค เช่น อายุ ระดับตำแหน่งหน้าที่การงาน ระดับการศึกษา และอาชีพ

ศราวุธ ฅ นกร (2546:60 - 69) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการซื้อประกันชีวิตของคนไทย ซึ่งใช้ข้อมูลสถิติในปี พ.ศ. 2523 ถึงปี พ.ศ. 2544 เป็นระยะเวลา 20 ปี โดยสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติเพื่อทดสอบถึงปัจจัยที่กำหนดการซื้อประกันชีวิต พร้อมทั้งทำการประเมินผลทางสถิติ โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดการซื้อประกันชีวิตของคนไทยในทิศทางเดียวกัน ประกอบด้วย รายได้ต่อหัวของประชากร อัตราเงินเฟ้อ จำนวนประชากรของประเทศ และอัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน มีความสัมพันธ์กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับความเชื่อมั่น 90% และจำนวนตัวแทนประกันชีวิตมีความสัมพันธ์กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยตัวแปรทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานการศึกษา ในขณะที่การออมของภาคครัวเรือน และ/หรือ ภาคเอกชนมีความสัมพันธ์กับกรมธรรม์ประกันชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 90% แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต

พินดา หาญจริง (2549:73 - 96) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเขตที่มีผู้ทำงานสูงสุดเป็นอันดับ 1 ถึง 10 จากทั้งหมด 50 เขต จำนวน 400 คน

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรรายได้ การประกอบอาชีพ การนำไปลดหย่อนภาษี และการให้ความสำคัญคุ้มครอง มีความสัมพันธ์ทิศทางที่เป็นลบ ส่วน ตัวแปรด้านทัศนคติ พบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมาก คือ ความมั่นคงและฐานะทางการเงินของบริษัทประกันชีวิต ปัจจัยทางด้านช่องทางการจัดจำหน่ายที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ คือ ความน่าเชื่อถือของตัวแทน ปัจจัยทางด้านราคาของกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ คือ การจ่ายเงินปันผล ส่วนปัจจัยทางด้านการส่งเสริมการตลาดที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ คือการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันชีวิต

ธรรมรัช สมปอง (2550:54 - 194) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการตัดสินใจทำประกันชีวิตในเขตกรุงเทพมหานคร การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถาม โดยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างของการทดลองนี้ ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) จำนวน 400 คน

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ , ช่วงอายุ , ระดับการศึกษา , อาชีพ , สถานภาพ , ระยะเวลาที่ทำประกัน , กรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทสามัญ และตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ประกอบด้วย จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับ , รายได้เฉลี่ยต่อเดือน , บุคคลที่อยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ทางการเงิน , อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ , การลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา , แบบประกันชีวิต , การให้บริการของตัวแทนประกันชีวิต , บริษัทประกันชีวิต มีผลต่อการตัดสินใจทำประกันชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

3.2) งานวิจัยในต่างประเทศ

คาเมรอน และ ทริวดี (Cameron, A.C. ; & Trivedi, P.K. 1991:1) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการซื้อประกันสุขภาพ โดยใช้การเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ วิธีสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ในประเทศออสเตรเลีย ระหว่างปี ค.ศ. 1977 – 1978 โดยใช้แบบจำลอง Logit ในการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมชุดที่หนึ่ง (Australian Health Survey : AHS) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ เพศ สถานภาพการสมรส อาชีพ การศึกษา ระดับรายได้ ประวัติทางด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1977 – 1978 และข้อมูลที่เก็บรวบรวมชุดที่สอง (Australian Health Insurance Survey : AHIS) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ เพศ สถานภาพการสมรส จำนวนคนและจำนวนเด็กในครอบครัว ระดับรายได้ สถานภาพทางด้านการจ้างงาน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประกันสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลของปี ค.ศ. 1983

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง AHS พบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มในการซื้อประกันสุขภาพมากกว่าเพศชาย และพบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะ ตัวอย่างที่มีรายได้ปานกลางเท่านั้น ด้านรายได้พบว่า ระดับรายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีความต้องการซื้อประกันสุขภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 สำหรับกลุ่มรายได้ต่ำถ้ารายได้เพิ่มขึ้นจะมีความต้องการซื้อประกันสุขภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 41 สำหรับกลุ่มรายได้ปานกลาง และถ้ารายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีความต้องการซื้อประกันสุขภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 62 สำหรับกลุ่มรายได้สูง ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจซื้อประกันสุขภาพจะเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนด้านประวัติสุขภาพนั้น พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการตัดสินใจซื้อประกันสุขภาพ

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง AHIS พบว่า ด้านรายได้ ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นในการซื้อประกันสุขภาพ ขนาดของครอบครัวมีผลเล็กน้อย ในทางบวกต่อการทำประกันสุขภาพ ไม่มีนัยสำคัญเพียงพอที่จะถือว่ามีผลกระทบต่อการซื้อประกันสุขภาพ ด้านอายุมีผลต่อการทำประกันสุขภาพ คือเมื่อมีอายุมากขึ้นความต้องการซื้อประกันสุขภาพก็เพิ่มมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านรายได้ และอายุ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจซื้อประกันสุขภาพ

มาเรีย และ ธอล (Maria Cristina Gutierrez – Delgado : & Athol A. Korabinski 1999:388) ได้ศึกษาถึงจุดเริ่มต้นในการเลือก โดยศึกษาถึงการที่คนจะตัดสินใจทำประกันชีวิตขึ้นอยู่กับความต้องการในด้านของความคุ้มครองสุขภาพ และคุ้มครองรายได้ ความหลากหลายในการชำระเบี้ยประกันได้หลายช่องทาง ระยะเวลาที่ทำประกันชีวิตมาแล้วนานเท่าไร เบี้ยประกัน ชีวิตที่ต้องชำระโดยส่วนมากจะขึ้นอยู่กับฐานของรายได้ สัญญาของแบบประกันจะสิ้นสุดลงเมื่อถึงช่วงเวลาเกษียณอายุ ซึ่งพบว่า เหตุผลที่เป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำประกันจะมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาของกรรมธรรม์ที่มีผลบังคับ ซึ่ง อาจจะต้องการกระบวนการในการพิจารณาจากการเรียกร้องสินไหมทดแทนช่วง 2 – 3 ปีแรก

ฮองวู (Hong Wu, 2002:528) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประกันภัย โดยได้ศึกษาทฤษฎี การประกัน 2 ลักษณะ คือ

1. โครงสร้างในแบบอุตสาหกรรมประกัน
2. ผลของพื้นฐานความเสี่ยงภัยกับการตัดสินใจทำประกันชีวิต เบี้ยประกันมีความเหมาะสมกับการเสี่ยงภัย หมายความว่า หากมีความเสี่ยงภัยนี้ เบี้ยประกันจะต่ำ และหากมีความเสี่ยงภัยมาก เบี้ยประกันจะสูงตาม เช่น สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเมื่อมีความปลอดภัยสูงจะทำให้เบี้ยประกันภัยต่ำ และถ้ามีความปลอดภัยต่ำเบี้ยประกันภัยจะสูง ด้านอาชีพก็มีผลต่อเบี้ยประกันภัย ซึ่งนำมาเป็นส่วนประกอบในการคำนวณเบี้ยประกันภัย เช่น ช่างนา ได้มีการใช้อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่มีอันตรายก็จะทำให้เบี้ยประกันภัยสูงกว่าอาชีพอื่นที่เสี่ยงภัยน้อยกว่า

สำนักงานแห่งชาติดอเมริกา (America Academy of Actuaries, 2002:2-9) ได้วิจัยด้าน ข้อมูลของการทำประกันเพื่อควบคุมครองด้านการดูแลสุขภาพ และ การเจ็บป่วยระยะยาว จากการวิจัย พบว่า สาเหตุที่คนทำประกันมีดังนี้

1. เพื่อคุ้มครองรายได้อันเนื่องมาจากการบาดเจ็บ หรือเจ็บป่วยระยะยาว หรือการเป็นบุคคลทุพพลภาพ
2. เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในขณะที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาล
3. เพื่อลดภาระทางสังคม
4. เพื่อเป็นการเก็บออมในระยะยาวเมื่อยามเกษียณ ซึ่งผู้ทำประกันจะคำนึงถึงความสามารถในการชำระเบี้ยประกัน และความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิต และนอกจากนี้แบบประกัน และระยะเวลาที่กรมธรรม์มีผลคุ้มครองก็มีส่วนในการตัดสินใจของประชาชนในการทำประกันชีวิต

ทาจูดีน โอลาเลแกน ยูซุบ, อยานทันจิ บาดาโมชิ และดัลลาฮ ฮามาดู (Tajudeen Olalekan Yusuf, Ayantunji Gbadamosi, และ Dallah Hamadu 2009) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อบริษัทประกันชีวิต เช่น ปัจจัยทางสังคม-วัฒนธรรม สำหรับ ทัศนคติเหล่านี้ และกลยุทธ์การตลาด เพื่อวัดระดับความรู้ และทัศนคติทั่วไปต่อบริษัทประกันชีวิต และการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิต ปัจจุบันปัจจัยทางประชากรที่มีความแตกต่างกัน และ ทัศนคติของประชากร ต่อบริษัทประกันชีวิต และบริการของบริษัทประกันชีวิต คิดว่าผลจากการสำรวจดังกล่าวจะเป็นการป้อนข้อมูลกลับสำหรับบริษัทประกันชีวิต ในการออกแบบกลยุทธ์ทางการตลาดที่จะไปกระตุ้นและส่งเสริมความเข้าใจของบริการประกันชีวิต

ผลจากการศึกษาพบว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อทัศนคติต่อบริษัทประกันชีวิต โดยวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม อายุ 45 ปี มีทัศนคติที่ดีต่อประกันน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระหว่าง 56 และ 65 ปี มีทัศนคติที่ดีต่อบริษัทประกันชีวิต สูงที่สุด และ

พบว่า สถานภาพการสมรส สถานภาพทางการศึกษา สถานะ การทำงาน มีอิทธิพลสำคัญ ต่อทัศนคติต่อ
บริษัทประกันชีวิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการศึกษาเรื่องความหมายของการประกันชีวิต และประวัติความเป็นมาของการประกันชีวิตทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ บทบาทความสำคัญของการประกันชีวิต และภาพรวมของการทำประกันแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2531 - 2550

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ภายในประเทศไทยรายปีระหว่างปี 2531 ถึง ปี 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

รวบรวมข้อมูลจากที่ศึกษาทฤษฎีมาแล้ว โดยค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยใช้ข้อมูลย้อนหลังเป็นรายปี ระหว่างปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี ซึ่งเป็นการรวบรวม ข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูล รายงาน จากหน่วยงานของราชการและเอกชน ดังนี้

- 1.1 ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 1.2 กระทรวงพาณิชย์

- 1.3 สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
- 1.4 กรมการประกันภัย
- 1.5 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- 1.6 ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดระบบข้อมูลโดยแบ่งข้อมูลเป็น 2 ประเภท

1.1 ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) ใช้ในการศึกษาเรื่องความหมายของการประกันชีวิต ประเภทของประกันชีวิต ประวัติความเป็นมาของประกันชีวิตทั้งในและต่างประเทศ บทบาท ความสำคัญของการประกันชีวิต ภาพรวมภาพรวมของการทำประกันแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2531 – 2550 และปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

1.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยมีแบบจำลอง และเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ตัวแปรและแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาครั้งนี้ นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบจำลอง เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งเป็นแบบจำลองของปัจจัยที่มีผลการการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยได้กำหนดแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาไว้ดังนี้

แบบจำลองของปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

$$NLI_t = f(IN_t, A_t, IR_t, VLI_{t-1})$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$NLIP_t = a_0 + b_1 IN_t + b_2 A_t + b_3 IR_t + b_4 VLI_{t-1}$$

ในการศึกษาความยืดหยุ่นของอุปสงค์การทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ต่อปัจจัยต่างๆที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์นั้น โดยวิธี log สมการต้นแบบได้ดังนี้

$$\ln \text{NLIP}_t = a_0 + b_1 \ln \text{IN}_t + b_2 \ln A_t + b_3 \ln \text{IR}_t + b_4 \ln \text{VLI}_{t-1}$$

โดยกำหนดให้

NLIP_t	แทน	การทำให้ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (แสดงในรูปของจำนวนกรมธรรม์)
IN_t	แทน	รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (หน่วยเป็นบาทต่อคน)
A_t	แทน	จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (หน่วยเป็นคน)
IR_t	แทน	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (หน่วยเป็นร้อยละ)
VLI_{t-1}	แทน	จำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (หน่วยเป็นล้านบาท)
a_0	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
$b_1, \dots, b_4$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

2.2 นำข้อมูลที่จัดระบบแล้วมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ทำการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ สร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ และความมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่เป็นตัวแปรอิสระว่ามีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยอย่างไร

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP_t) กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (IN_t) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน (IR_t) จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และจำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ประกอบด้วย R^2 , T – test, F – test และ Durbin Watson มีสูตรในการคำนวณดังนี้

3.1) R^2 เพื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ดังนั้น ค่า R^2 ยิ่งมีค่าสูงเท่าใด แสดงว่าสมการนั้นมีความสมบูรณ์ของข้อมูลมาก สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$R^2 = \left(\frac{\text{SSR}}{\text{SST}} \right)$$

เนื่องจาก

$$\text{SSR} = \text{SST} - \text{SSE}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad R^2 = 1 - \left(\frac{SSE}{SST} \right)$$

โดยที่

SSR	แทน	ผลบวกกำลังสองที่อธิบายได้โดยสมการถดถอย
SSE	แทน	ผลบวกกำลังสองเนื่องจากความคลาดเคลื่อน
SST	แทน	ผลบวกกำลังสองทั้งหมด

3.2) สถิติทดสอบ T – Test เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ ที่แสดงให้เห็นถึงการมี หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรตาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546:364)

สถิติทดสอบ

$$T = \frac{b_i - B_i}{S_{b_i}}$$

โดยที่

T	แทน	ค่าสถิติทดสอบ T – Test
S _b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์เส้นถดถอย
B _i	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของเส้นถดถอย
b _i	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระตัวที่ i

3.3) สถิติทดสอบ F – Test เป็นการทดสอบสมการว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546:363)

สถิติทดสอบ

$$F = \frac{MSR}{MSE}$$

โดยที่

F	แทน	ค่าสถิติทดสอบ F – Test
MSR	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MSE	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

สูตรที่ใช้คำนวณ MSR มีดังนี้

$$MSR = \frac{SSR}{k}$$

โดยที่

MSR	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
SSR	แทน	ความแปรปรวนเนื่องจากเส้นถดถอย
K	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

สูตรในการคำนวณ MSE มีดังนี้

$$MSE = \frac{SSE}{n - k - 1}$$

โดยที่

MSE	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
SSE	แทน	ความผันแปรที่เป็นผลมาจากการสุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
n	แทน	จำนวนข้อมูล

3.4) สถิติสำหรับทดสอบ Durbin Watson ทดสอบความเป็นอิสระกันของค่าความคลาดเคลื่อน เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} โดยที่ t เป็นช่วงเวลา (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542:332)

สถิติทดสอบ Durbin – Watson

$$D.W. = \frac{\sum_{t=1}^n (e_t - e_{t-1})^2}{\sum_{t=1}^n e_t^2}$$

โดยที่

D.W.	แทน	ค่าสถิติทดสอบ Durbin – Watson
$\sum$	แทน	ผลรวม
e_t	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t
e_{t-1}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t-1
e_t^2	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t ยกกำลัง 2

การทดสอบความเป็นอิสระกันหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ Durbin – Watson จะพิจารณาจากค่า Durbin – Watson (D.W.) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2546:340) ดังนี้

ถ้าค่า D.W. มีค่าใกล้ 2 จะสรุปว่า e_t และ e_{t-1} มีอิสระกัน

ถ้าค่า D.W. มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} อยู่ในทิศทางบวก และถ้าค่า D.W. มีค่าใกล้ 0 แสดงว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กัน

ถ้าค่า D.W. มีค่ามากกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} อยู่ในทิศทางลบ และถ้าค่า D.W. มีค่าใกล้ 4 แสดงว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กัน

3.5) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางเศรษฐศาสตร์ ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) (ธรรมบุญ พงษ์ศรีกูร.2543:96 – 100)

3.5.1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระว่ามีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย มีขั้นตอนดังนี้

(1) เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปร (Autocorrelation) เนื่องจาก Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในทิศทางบวก

(2) แก้ปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) ด้วยวิธี Cochrane-Orcutt Iterative Method หรือ Autoregressive โดยใช้ AR (Autoregressive) พบว่า Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าใกล้ 2 สรุปว่า ตัวรบกวนมีอิสระกัน

(3) ทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) พบว่า F-statistic ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

3.5.2) เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย มีขั้นตอนดังนี้

(1) หลังจากไม่พิจารณาจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) เนื่องจากไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) เนื่องจาก Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวรบกวนอยู่ในทิศทางบวก

(2) แก้ปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) ด้วยวิธี Cochrane-Orcutt Iterative Method หรือ Autoregressive โดยใช้ AR (Autoregressive) เช่นกัน พบว่า Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าใกล้ 2 สรุปว่า ตัวรบกวนมีอิสระกัน

(3) ทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) พบว่า F-statistic ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลสถิติเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปีที่ถูกรวบรวมไว้ในรายงานของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สมาคมประกันชีวิต , สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย, กรมการประกันภัย, กระทรวงพาณิชย์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลสถิติที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย เป็นข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าผลรวม (Sum) เพื่ออธิบายภาพรวมของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2531 - 2550

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

1.1.1 การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระ ที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลสถิติ รายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ สร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ และความมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1.2 การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

2.2.1 การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลสถิติ รายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ สร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ และความมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งในที่นี้ได้ปรับสมการใหม่โดยจะไม่พิจารณาจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLIIt-1) เนื่องจากเป็นตัวแปรอิสระที่ไม่มีผลการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

2.2.2 การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์เฉพาะตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ยภูมิปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสม ทรัพย์ในประเทศไทย เป็นข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าผลรวม (Sum) มีดังนี้

ตาราง 2 แสดงข้อมูลสถิติภูมิเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

ปี (พ.ศ.)	NLIP _t	IN _t	A _t	IR _t	VLI _{t-1}
2531	604,509	27,179.00	35,595	9.50	2,643.50
2532	803,955	31,528.00	44,155	9.50	3,523.90
2533	1,065,594	38,582.00	61,098	11.88	4,852.80
2534	1,346,384	43,612.00	72,859	12.39	6,642.30
2535	1,611,404	48,166.00	87,759	9.27	7,305.50
2536	1,865,433	53,617.00	104,179	8.25	8,198.20
2537	2,147,761	60,612.00	111,048	8.02	9,059.50
2538	2,471,008	69,047.00	119,610	10.67	10,542.90
2539	2,788,257	74,585.00	129,602	9.58	12,542.70
2540	2,800,406	77,246.00	151,896	9.77	14,616.70
2541	2,863,617	75,893.00	184,437	9.59	12,671.10
2542	2,957,183	75,026.40	217,548	4.85	9,771.40
2543	3,216,975	79,097.80	279,896	3.73	13,525.00
2544	3,606,914	81,915.80	329,079	3.03	17,202.00
2545	4,048,134	86,322.20	366,022	2.57	20,929.00
2546	4,498,025	92,960.00	438,237	1.44	24,323.00
2547	4,876,615	101,086.90	229,160	1.00	29,525.00
2548	5,296,011	109,562.90	266,763	1.72	26,593.00
2549	5,778,154	120,036.30	293,192	4.26	27,522.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ปี (พ.ศ.)	NLIP _t	IN _t	A _t	IR _t	VLI _{t-1}
2550	6,383,131	129,162.50	385,032	2.80	29,368.00
Minimum	604,509	27,179.00	35,595	1.00	2,643.50
Maximum	6,383,131	129,162.5	438,237	12.39	29,525.00
Mean	3,051,474	73,761.89	195,358.35	6.69	14,567.88
Sum	61,029,470	1,475,238	3,907,167	133.82	291,357.50

โดยที่

NLIP _t	แทน	การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (แสดงในรูปของจำนวนกรมธรรม์)
IN _t	แทน	รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (หน่วยเป็นบาทต่อคน)
A _t	แทน	จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (หน่วยเป็นคน)
IR _t	แทน	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (หน่วยเป็นร้อยละ)
VLI _{t-1}	แทน	จำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (หน่วยเป็นล้านบาท)

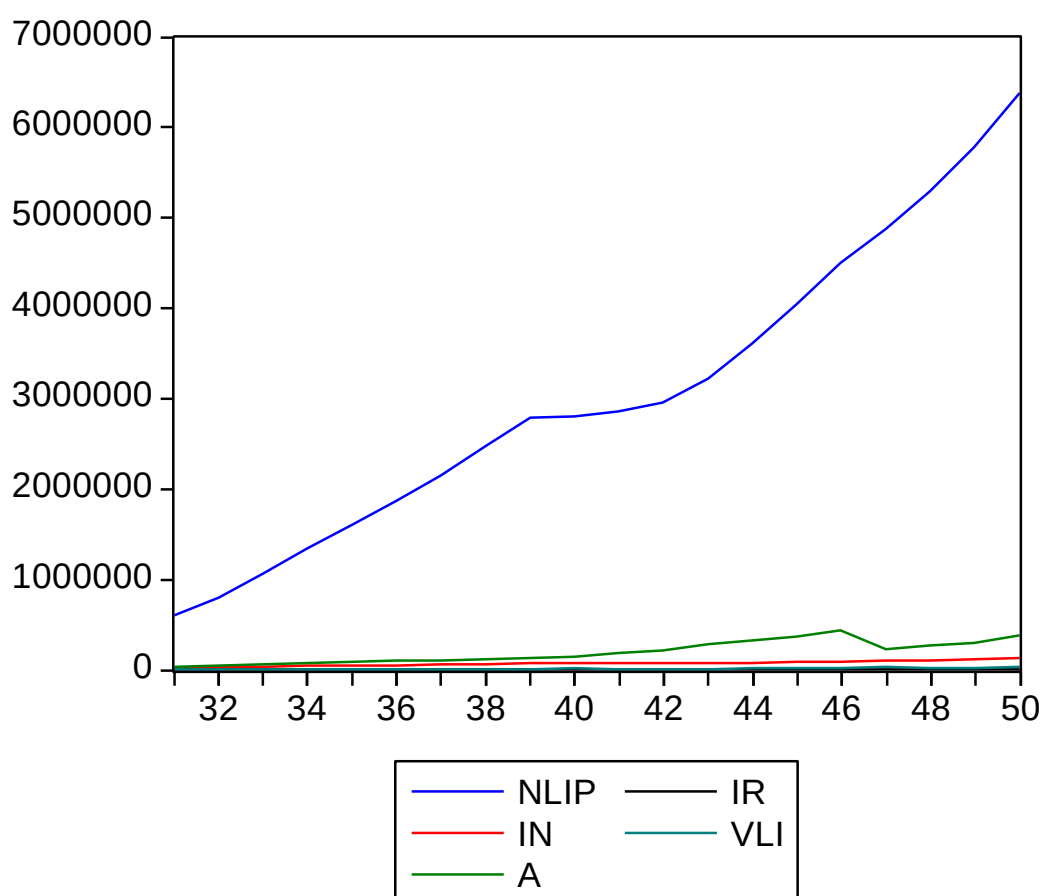
จากตาราง 2 พบว่า ในประเทศไทยมีการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ตั้งแต่ปี 2531 - 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี จำนวนทั้งสิ้น 61,029,470 กรมธรรม์ คิดโดยเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 3,051,474 กรมธรรม์ ปีที่พบผู้ทำประกันชีวิตน้อยที่สุดคือ ปี 2531 จำนวน 604,509 กรมธรรม์ และพบมากที่สุดในปี 2550 มีจำนวน 6,383,131 กรมธรรม์

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) พบว่า ตั้งแต่ปี 2531 – 2550 ประเทศไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 1,475,238 บาท คิดโดยเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 73,761.89 บาท ปี 2531 เป็นปีที่ พบมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยน้อยที่สุด 27,179.00 บาท ส่วนปีที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรสูงสุดคือ ปี 2550 จำนวน 129,162.50 บาท

จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A) พบว่าในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2531-2550 มีตัวแทนประกันชีวิตทั้งสิ้น 3,907,167 คน เฉลี่ยปีละประมาณ 195,358.35 คน โดยปี 2531 มีตัวแทนประกันชีวิตน้อยที่สุดจำนวน 35,595 คนและมากที่สุดในปี 2546 มีตัวแทนประกันชีวิตจำนวน 438,237 คน

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) พบว่า ตั้งแต่ปี 2531-2550 ประเทศไทยให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน รวมทั้งสิ้นร้อยละ 133.82 คิดเฉลี่ยรายปีอยู่ที่อัตราร้อยละ 6.69 โดยในปี 2547 ให้อัตราอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนต่ำสุดเพียงร้อยละ 1.00 ส่วนปี 2534 เป็นปีที่ให้อัตราอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนสูงสุดถึงร้อยละ 12.39

นอกจากนี้ในส่วนของจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่า ตั้งแต่ปี 2531-2550 ประเทศไทย มีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน จำนวน 291,357.50 ล้านบาท คิดเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 14,567.88 ล้านบาท โดยปี 2531 มีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อนน้อยที่สุด 2,643.50 ล้านบาท ส่วนปี 2547 มีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อนสูงที่สุดถึง 29,525.00 ล้านบาท

ภาพประกอบ 2 แสดงแนวโน้มของตัวเลขข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

จากภาพประกอบ 2 พบว่า ตั้งแต่ปี 2531 – 2550 การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) มีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ซึ่งตอบรับกับจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) ที่มีเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) ก็สูงขึ้นแทบทุกปี มีเพียงในปี 2542 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรน้อยกว่าในปี 2541 เพียงเล็กน้อย 866.60 บาท ($75,026.40 - 75,893.00 = -866.60$) ส่วนจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ก็มีแนวโน้มดีขึ้นเกือบทุกปี มีเพียง 2 ช่วงเวลาที่พบว่าลดลง โดยในปี 2542 มีจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อนลดลงจากปี 2541 ถึง 2,899.70 ล้านบาท ($9,771.40 - 12,671.10 = -2,899.70$) และในช่วงปี 2547-2550 มีแนวโน้มลดและ ปรับดีขึ้นเกือบเท่าเดิมห่างกัน 157 ล้านบาท ($29,525 - 29,368 = 157$)

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีแนวโน้มค่อนข้างผันผวนเท่าที่ควรทั้งเพิ่มขึ้นจาก ปี 2531 อัตราร้อยละ 9.50 เป็นร้อยละ 12.39 ในปี 2534 หลังจากนั้นปรับตัวลดลงเรื่อย ๆ ทุกปีจนถึงเพียงแค่อัตรา 1.00 ในปี 2547 หลังจากนั้นมีการปรับตัวสูงขึ้นจนถึงร้อยละ 4.26 ในปี 2549 จนกระทั่งปี 2550 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนอยู่ที่อัตราร้อยละ 2.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ สร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ และความมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ดังนี้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระ ที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุกภูมิภาคมีรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี ผลที่ได้สามารถเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln NLIP_t = & 0.416937 + 1.164164 \ln IN_t + 0.075876 \ln A_t - 0.051891 \ln IR_t + \\ & (0.628245) \quad (11.19763)** \quad (2.405545)* \quad (-2.846555)* \\ & 0.061554 VLI_{t-1} (1.062214) \end{aligned}$$

โดยที่

$$R^2 = 0.998511$$

$$\text{Adjusted R-squared} = 0.997938$$

Durbin – Watson (D.W.) = 2.209840

F-statistic = 1743.433

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistic

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 99%

ผลที่ได้การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) พบว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) แต่จะไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปี ก่อน (VLI_{t-1}) โดยการเปลี่ยนแปลงของทุกตัวแปรหรือทุกปัจจัยเหล่านี้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการ ทำประกันชีวิต แบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยได้ 99.7938% และให้ค่า Durbin – Watson (D.W.) เท่ากับ 2.209840 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปร (Autocorrelation) รวมถึง ผลการทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์อีกครั้ง (Autocorrelation) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95% (F-statistic = 0.325235, Probability = 0.579000) และการพิจารณาเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP_t) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 11.1976 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP_t) และรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้า รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยเพิ่มขึ้น จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกัน กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์”

2. การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP_t) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 2.405545 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP_t) และจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้า จำนวนตัวแทนประกันชีวิต เพิ่มขึ้นจะทำให้การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR) มีค่า t-Statistic เท่ากับ -2.846555 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนเพิ่มขึ้นจะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยลดลง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

4. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ไม่มีความสัมพันธ์กัน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2.1.2 การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยจะไม่พิจารณา จำนวนเบี้ย ประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) เนื่องจากเป็นตัวแปรอิสระที่ไม่มีผล การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

1. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.164164 กล่าวคือ ถ้ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.164164 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.075876 กล่าวคือ ถ้าจำนวนตัวแทนประกันชีวิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.075876 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ - 0.051891 กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยลดลงร้อยละ

ละ 0.051891 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

4. การทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP_t) ต่อจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่า การทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP_t) และจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ไม่มีความสัมพันธ์กัน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (IN_t) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือน (IR_t) และจำนวนตัวแทนขายประกันชีวิต (A_t) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่าไม่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2.2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งในที่นี้ได้ปรับสมการใหม่โดยจะไม่พิจารณา จำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) เนื่องจากเป็นตัวแปรอิสระที่ไม่มีผลการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิทินปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี ผลที่ได้สามารถเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\ln \text{NLIP}_t = 0.141708 + 1.246078 \ln \text{IN}_t + 0.072311 \ln \text{A}_t - 0.059938 \ln \text{IR}_t$$

$$(0.227515) \quad (18.51815)** \quad (2.273156)* \quad (-3.625596)**$$

โดยที่

$$R^2 = 0.998387$$

$$\text{Adjusted R-squared} = 0.997926$$

$$\text{Durbin – Watson (D.W.)} = 2.092811$$

$$\text{F-statistic} = 2166.225$$

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistic

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 99%

ผลที่ได้การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) พบว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) โดยการเปลี่ยนแปลงของทุกตัวแปรหรือทุกปัจจัยเหล่านี้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยได้ 99.7926% และให้ค่า Durbin – Watson (D.W.) เท่ากับ 2.092811 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปร (Autocorrelation) รวมถึงผลการทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์อีกครั้ง (Autocorrelation) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95% (F-statistic = 0.107314, Probability = 0.748439) และการพิจารณาเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 18.51815 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีความสัมพันธ์ใน ทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2. การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 2.273156 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ -3.625596 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทาง ตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2.2.2 การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบ สะสม ทรัพย์ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์เฉพาะตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

1. การทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.246078 กล่าวคือ ถ้ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.246078 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2. การทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.072311 กล่าวคือ ถ้าจำนวนตัวแทนประกันชีวิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.072311 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.059938 กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทยลดลงร้อยละ 0.059938 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

สรุปได้ว่า ความยืดหยุ่นของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า อันดับแรกคือ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) รองลงมาอันดับสองคือ จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และอันดับสุดท้ายคือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.246078, 0.072311 และ -0.059938 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งค้นคว้าเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และบริษัทประกันชีวิต ซึ่งจะสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ และขยายตัวมากขึ้น

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (ปี 2531 – 2550)
2. เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ภายในประเทศไทยรายปี ระหว่างปี 2531 ถึง ปี 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากที่ศึกษาทฤษฎีมาแล้ว โดยค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยใช้ข้อมูลย้อนหลังเป็นรายปี ระหว่างปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลรายงานจากหน่วยงานของราชการและเอกชน ดังนี้

1. ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. กระทรวงพาณิชย์
3. สำนักงานสถิติแห่งชาติ
4. กรมการประกันภัย

5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
6. ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดระบบข้อมูลโดยแบ่งข้อมูลเป็น 2 ประเภท

1.1 ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) ใช้ในการศึกษาเรื่องความหมายของการประกันชีวิต ประเภทของประกันชีวิต ประวัติความเป็นมาของประกันชีวิตทั้งในและต่างประเทศ บทบาท ความสำคัญของการประกันชีวิต ภาพรวมของการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยในระหว่างปี 2531 – 2550 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำประกันชีวิต

1.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยมีแบบจำลอง และเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

- 2.1 ตัวแปรและแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาครั้งนี้ นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบจำลอง เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งเป็นแบบจำลองของปัจจัยที่มีผลการการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยได้กำหนดแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาไว้ดังนี้

แบบจำลองของปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

$$NLI_t = f(IN_t, A_t, IR_t, VLI_{t-1})$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$NLIP_t = a_0 + b_1 IN_t + b_2 A_t + b_3 IR_t + b_4 VLI_{t-1}$$

ในการศึกษาความยืดหยุ่นของอุปสงค์การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ต่อปัจจัยต่างๆที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์นั้น โดยวิธี log สมการต้นแบบได้ดังนี้

$$\ln NLIP_t = a_0 + b_1 \ln IN_t + b_2 \ln A_t + b_3 \ln IR_t + b_4 \ln VLI_{t-1}$$

โดยกำหนดให้

$NLIP_t$	แทน	การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (แสดงในรูปของจำนวนกรมธรรม์)
IN_t	แทน	รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (หน่วยเป็นบาทต่อคน)
A_t	แทน	จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (หน่วยเป็นคน)
IR_t	แทน	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (หน่วยเป็นร้อยละ)
VLI_{t-1}	แทน	จำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (หน่วยเป็นล้านบาท)
a_0	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
$b_1, \dots, b_4$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

2.2 นำข้อมูลที่จัดระบบแล้วมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ทำการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ สร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ และความมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่เป็นตัวแปรอิสระว่ามีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยอย่างไร

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLI) กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (IN_t) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน (IR_t) จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และจำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ประกอบด้วย R^2 , T – test, F – test และ Durbin Watson โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุกภูมิภาคที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย เป็นข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าผลรวม (Sum) พบว่า ในประเทศไทยมีการทำประกันชีวิตตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี จำนวนทั้งสิ้น 61,029,470 กรมธรรม์ คิดโดยเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 3,051,474 กรมธรรม์ปีที่พบผู้ทำประกันชีวิตน้อยที่สุดคือ ปี 2531 จำนวน 604,509 กรมธรรม์ และพบมากที่สุดในปี 2550 มีจำนวน 6,383,131 กรมธรรม์

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) พบว่า ตั้งแต่ปี 2531 – 2550 ประเทศไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 1,475,238 บาท คิดโดยเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 73,761.89 บาท ปี 2531 เป็นปีที่ พบมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยน้อยที่สุด 27,179.00 บาท ส่วนปีที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรสูงสุด คือ ปี 2550 จำนวน 129,162.50 บาท

จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) พบว่าในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2531-2550 มีตัวแทนประกันชีวิตทั้งสิ้น 3,907,167 คน เฉลี่ยปีละประมาณ 195,358.35 คน โดยปี 2531 มีตัวแทนประกันชีวิตน้อยที่สุดจำนวน 35,595 คนและมากที่สุดในปี 2546 มีตัวแทนประกันชีวิตจำนวน 438,237 คน

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) พบว่า ตั้งแต่ปี 2531-2550 ประเทศไทยให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน รวมทั้งสิ้นร้อยละ 133.82 คิดเฉลี่ยรายปีอยู่ที่อัตราร้อยละ 6.69 โดยในปี 2547 ให้อัตราอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนต่ำสุดเพียงร้อยละ 1.00 ส่วนปี 2534 เป็นปีที่ให้อัตราอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนสูงสุดถึงร้อยละ 12.39

นอกจากนี้ในส่วนของการเงินเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่า ตั้งแต่ปี 2531-2550 ประเทศไทย มีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน จำนวน 291,357.50 ล้านบาท คิดเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 14,567.88 ล้านบาท โดยปี 2531 มีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อนน้อยที่สุด 2,643.50 ล้านบาท ส่วนปี 2547 มีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อนสูงที่สุดถึง 29,525.00 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิรายได้ตั้งแต่ปี 2531 – 2550 นั้น พบว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ซึ่งตอบรับกับจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) ที่มีเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในส่วนของการรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) ก็สูงขึ้นแทบทุกปี มีเพียงในปี 2542 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรน้อยกว่าในปี 2541 เพียงเล็กน้อย 866.60 บาท ($75,026.40 - 75,893.00 = -866.60$) ส่วนจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ก็มีแนวโน้มดีขึ้นเกือบทุกปี มีเพียง 2 ช่วงเวลาที่พบว่าลดลง โดยในปี 2542 มีจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อนลดลงจากปี 2541 ถึง 2,899.70 ล้านบาท ($9,771.40 - 12,671.10 = -2,899.70$) และในช่วงปี 2547-2550 มีแนวโน้มลดและ ปรับดีขึ้นเกือบเท่าเดิมต่างกันเพียง 157 ล้านบาท ($29,525 - 29,368 = 157$)

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีแนวโน้มค่อนข้างผันผวนเท่าที่ควรทั้งเพิ่มขึ้นจาก ปี 2531 อัตราร้อยละ 9.50 เป็นร้อยละ 12.39 ในปี 2534 หลังจากนั้นปรับตัวลดลงเรื่อย ๆ ทุกปีจนถึงเพียงแค่อัตรา 1.00 ในปี 2547 หลังจากนั้นมีการปรับตัวสูงขึ้นจนถึงร้อยละ 4.26 ในปี 2549 จนกระทั่งปี 2550 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนอยู่ที่อัตราร้อยละ 2.80

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ สร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ และความมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อศึกษา

ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระว่ามีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ดังนี้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลสถิติรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี พบว่า ผลที่ได้การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) พบว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) แต่จะไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) โดยการเปลี่ยนแปลงของทุกตัวแปรหรือทุกปัจจัยเหล่านี้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยได้ 99.7938% และให้ค่า Durbin – Watson (D.W.) เท่ากับ 2.209840 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปรวน (Autocorrelation) รวมถึงผลการทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์อีกครั้ง (Autocorrelation) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95% (F-statistic = 0.325235, Probability = 0.579000) และการพิจารณาเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 11.1976 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยเพิ่มขึ้นจะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 2.405545 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าจำนวนตัวแทนประกันชีวิต เพิ่มขึ้นจะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ -2.846555 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12

เดือน (IR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนเพิ่มขึ้นจะทำให้การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยลดลง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

4. การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่า การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2.1.2 การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยโดยจะไม่พิจารณาจำนวนเบี้ย ประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) เนื่องจากเป็นตัวแปรอิสระที่ไม่มีผลทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

1. การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.164164 กล่าวคือ ถ้ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.164164 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนกรรมกรรมประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2. การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.075876 กล่าวคือ ถ้าจำนวนตัวแทนประกันชีวิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.075876 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ - 0.051891 กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยลดลงร้อยละ 0.051891 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

4. การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่า การทำให้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และจำนวนเบี้ย

ประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (IN_t) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือน (IR_t) และจำนวนตัวแทนขายประกันชีวิต (A_t) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) พบว่าไม่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2.2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งในที่นี้ได้ปรับสมการใหม่โดยจะไม่พิจารณาจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) เนื่องจากเป็นตัวแปรอิสระที่ไม่มีผลการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุกภูมิภาคปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี พบว่า ผลที่ได้การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) พบว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (N_t) จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) โดยการเปลี่ยนแปลงของทุกตัวแปรหรือทุกปัจจัยเหล่านี้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยได้ 99.7926% และให้ค่า Durbin – Watson (D.W.) เท่ากับ 2.092811 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปร (Autocorrelation) รวมถึงผลการทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์อีกครั้ง (Autocorrelation) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95% ($F\text{-statistic} = 0.107314$, $Probability = 0.748439$) และการพิจารณาเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 18.51815 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีค่า t-Statistic เท่ากับ 2.273156 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีความสัมพันธ์ในทิศทาง

เดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR) มีค่า t-Statistic เท่ากับ -3.625596 ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2.2.2 การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์เฉพาะตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี

1. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.246078 กล่าวคือ ถ้ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.246078 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

2. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.072311 กล่าวคือ ถ้าจำนวนตัวแทนประกันชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.072311 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

3. การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (NLIP) ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.059938 กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยลดลงร้อยละ 0.059938 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์”

สรุปได้ว่า ความยืดหยุ่นของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า อันดับแรกคือ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN) รองลงมาอันดับสองคือ จำนวน

ตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และอันดับสุดท้ายคือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.246078, 0.072311 และ -0.059938 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงดังตาราง ดังนี้

ตาราง 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ 1 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีความสัมพันธ์กับจำนวนกรรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์	0.0000	✓	
สมมติฐานที่ 2 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะ 12 เดือน มีความสัมพันธ์ต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์	0.0137	✓	
สมมติฐานที่ 3 จำนวนตัวแทนขายประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์	0.0318	✓	
สมมติฐานที่ 4 จำนวนเบี้ยประกันชีวิตรับเมื่อสิ้นปีก่อนมีความสัมพันธ์ต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์	0.3075		✓

จากตาราง 3 การทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรมีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนมีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จำนวนตัวแทนประกันชีวิตมีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.03

นั่นคือ การยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของประชากร และจำนวนตัวแทนประกันชีวิต มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย

การอภิปรายผล

ประเทศไทยมีการทำประกันชีวิตตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี จำนวนทั้งสิ้น 61,029,470 กรมธรรม์ คิดโดยเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 3,051,474 มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 1,475,238 บาท คิดโดยเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 73,761.89 บาท ตัวแทนประกันชีวิตทั้งสิ้น 3,907,167 คน เฉลี่ยปีละประมาณ 195,358.35 คน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน รวมทั้งสิ้นร้อยละ 133.82 คิดเฉลี่ยรายปีอยู่ที่อัตราร้อยละ 6.69 และมีเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน จำนวน 291,357.50 ล้านบาท คิดเฉลี่ยแต่ละปีประมาณ 14,567.88 ล้านบาท

โดยสรุปแนวโน้มการทำประกันชีวิตดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ซึ่งตอบรับกับจำนวนตัวแทนประกันชีวิตที่มีเพิ่มขึ้นทุกปีเป็นเงาตามตัว ในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยก็สูงขึ้นแทบทุกปีแม้แต่จำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน ก็มีแนวโน้มดีขึ้นเกือบทุกปีเช่นกัน มีเพียงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือนที่ยังค่อนข้างมีความผันผวนอยู่

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติ สร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ซึ่งในที่นี้ได้ปรับสมการใหม่โดยจะไม่พิจารณาจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) เนื่องจากเป็นตัวแปรอิสระที่ไม่มีผลการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 รวมระยะเวลา 20 ปี ผลที่ได้สามารถเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\ln NLIP_t = 0.141708 + 1.246078 \ln IN_t + 0.072311 \ln A_t - 0.059938 \ln IR_t \\ (0.227515) \quad (18.51815)** \quad (2.273156)* \quad (-3.625596)**$$

โดยที่

$$R^2 = 0.998387$$

$$\text{Adjusted R-squared} = 0.997926$$

$$\text{Durbin – Watson (D.W.)} = 2.092811$$

F-statistic = 2166.225

ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t-statistic

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 99%

ผลที่ได้การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) พบว่า การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย จำนวนตัวแทนประกันชีวิต และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน โดยการเปลี่ยนแปลงของทุกตัวแปรหรือทุกปัจจัยเหล่านี้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยได้ 99.7926% และให้ค่า Durbin – Watson (D.W.) เท่ากับ 2.092811 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปร (Autocorrelation) และพบว่าความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยเรียงจากมากได้น้อยได้แก่ 1) รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.246078 2) จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.072311 และ 3) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.059938 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทยได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย จำนวนตัวแทนประกันชีวิต และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน พบว่าไม่ผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาความยืดหยุ่นของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า อันดับแรกคือ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (IN_t) รองลงมาอันดับสองคือ จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (A_t) และอันดับสุดท้ายคือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (IR_t) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.246078, 0.072311 และ -0.059938 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. จำนวนตัวแทนประกันชีวิต ควรมีจำนวนที่เพียงพอ และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาและการขยายตัวทางด้านธุรกิจประกันชีวิตที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ที่ทำหน้าที่ในการควบคุม และกำกับธุรกิจประกันชีวิตควรมีการควบคุมที่เข้มงวดในการออกใบอนุญาตตัวแทนประกันชีวิต และควบคุมให้บริษัทประกันชีวิตให้การอบรมตัวแทน เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มีคุณภาพ

3. บริษัทประกันชีวิตควรออกแบบผลิตภัณฑ์ (แบบประกัน) ให้สอดคล้องกับระดับรายได้ของประชากร เพื่อให้ตรงกับความต้องการ และความสามารถในการชำระเบี้ยประกันชีวิตได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์เท่านั้น หากจะมีการทำวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอแนะให้ทำการวิจัยให้หลากหลายมากขึ้น เช่น การทำประกันชีวิตในรูปแบบอื่นๆ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2552,
จาก <http://www.oic.or.th>

คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. รายงานธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย
2531 – 2540. กรุงเทพฯ: สวัสดิการกรมการประกันภัย

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (19 มกราคม 2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตของธุรกิจประกันชีวิต. กรุงเทพฯ:
ธนาคาร. ถ่ายเอกสาร.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2531 – 2550). สถิติเศรษฐกิจและการเงิน. กรุงเทพฯ: ธนาคาร. ถ่ายเอกสาร.
สมาคมประกันชีวิตไทย. (2541 – 2550). รายงานสถิติธุรกิจประกันชีวิต ประจำปี 2541 – 2550. สืบค้น
เมื่อ 27 ธันวาคม 2552 , จาก <http://www.doi.go.th/>.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2533). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

กาญจนา พิทักษ์ธีรธรรม. (2535). เศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สนธยา บุญญมิต. (2544). การศึกษาการประกันสังคมกรณีว่างงานและความเป็นไปได้ในการดำเนินการใน
ประเทศไทย. ปรินูญานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ชวลิต สละ. (2551). หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประพันธ์ เสวदनันทน์. (2547). เศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชูเกียรติ ประมุขผล. (2520). คำบรรยายหลักการประกันชีวิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธรรม พงศ์สำราญ. (2542). หลักการประกันชีวิต. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เฉลิมพงษ์ คงเจริญ. (2547). การใช้โปรแกรม E-views. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาลินี เชษฐโชติศักดิ์. (2534). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.

อำพันธ์ เอ็มอิม. (2538). การศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตของประชาชน เขต
กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ศราวุธ ฌ นกร. (2546). ปัจจัยที่กำหนดปริมาณการซื้อประกันชีวิต. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญมาส ศิริกิจวัฒนา. (2543). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำประกันชีวิตของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(นักบริหารระดับต้น). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พินดา หาญจริง. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมรัช สมปอง. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการตัดสินใจทำประกันชีวิตในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Cameron, A.C. ; & Trivedi, P.K. (1991,June). The Role of Income and Health Risk in Choice of Health Insurance: Evidence from Australia. *Journal of Public Economics*,41(1).
- Maria Cristina Gultierrez-Delgado; & Athol A. Korabinski (1999). *Initial Selection and Cause of Disability for Individual Permanent Health Insuranc*. Department of Actuarial Mathmatics and Heriot-Watt University.
- American Academy of Actuaries. (2002). *The Information of Insurance for protection in disability and long-term illness*. Retrieved March 1, 2007, from <http://www.actuary.org/>
- Wu, H. (2002). *Essays on Insurance Economics*. Retrieved March 1, 2007, From <http://www.handels.gu.se/epc/archive/songdissne.pbf>.
- Tajudeen Olalekan Yusuf; Ayantunji Gbadamosi; & Dallah Hamadu, (2009). Attitudes of Nigerians Towards Insurance Services: An Empirical Study. *African Journal of Accounting Economics, Finance and Banking Research*. 4(4).

ภาคผนวก

ภาพผนวก ก

ข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 ที่ใช้ในการศึกษา รวมระยะเวลา 20 ปี

ข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 ที่ใช้ในการศึกษา รวมระยะเวลา 20 ปี

ตาราง 4 ข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2531 – 2550 ที่ใช้ในการศึกษา

ปี (พ.ศ.)	$NLIP_t$	IN_t	A_t	IR_t	VLI_{t-1}
2531	604,509	27,179.00	35,595	9.50	2,643.50
2532	803,955	31,528.00	44,155	9.50	3,523.90
2533	1,065,594	38,582.00	61,098	11.88	4,852.80
2534	1,346,384	43,612.00	72,859	12.39	6,642.30
2535	1,611,404	48,166.00	87,759	9.27	7,305.50
2536	1,865,433	53,617.00	104,179	8.25	8,198.20
2537	2,147,761	60,612.00	111,048	8.02	9,059.50
2538	2,471,008	69,047.00	119,610	10.67	10,542.90
2539	2,788,257	74,585.00	129,602	9.58	12,542.70
2540	2,800,406	77,246.00	151,896	9.77	14,616.70
2541	2,863,617	75,893.00	184,437	9.59	12,671.10
2542	2,957,183	75,026.40	217,548	4.85	9,771.40
2543	3,216,975	79,097.80	279,896	3.73	13,525.00
2544	3,606,914	81,915.80	329,079	3.03	17,202.00
2545	4,048,134	86,322.20	366,022	2.57	20,929.00
2546	4,498,025	92,960.00	438,237	1.44	24,323.00
2547	4,876,615	101,086.90	229,160	1.00	29,525.00
2548	5,296,011	109,562.90	266,763	1.72	26,593.00
2549	5,778,154	120,036.30	293,192	4.26	27,522.00
2550	6,383,131	129,162.50	385,032	2.80	29,368.00

โดยที่

$NLIP_t$	แทน	การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย (แสดงในรูปของจำนวนกรมธรรม์)
IN_t	แทน	รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย (หน่วยเป็นบาทต่อคน)
A_t	แทน	จำนวนตัวแทนประกันชีวิต (หน่วยเป็นคน)
IR_t	แทน	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 12 เดือน (หน่วยเป็นร้อยละ)
VLI_{t-1}	แทน	จำนวนเบี้ยประกันภัยรับเมื่อสิ้นปีก่อน (หน่วยเป็นล้านบาท)

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางเศรษฐศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางเศรษฐศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย ที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบ สะสมทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางเศรษฐศาสตร์ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระว่ามีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย มีขั้นตอนดังนี้

1.1) เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปรถวน (Autocorrelation) เนื่องจาก Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรถวนอยู่ในทิศทางบวก

Dependent Variable: LNNLIP

Method: Least Squares

Date: 01/25/10 Time: 13:01

Sample: 2531 2550

Included observations: 20

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.106922	0.523674	0.204176	0.8410
LNIN	1.077870	0.111920	9.630755	0.0000
LNA	0.100309	0.033702	2.976346	0.0094
LNIR	-0.018220	0.019444	-0.937038	0.3636
LNVI	0.158397	0.068536	2.311163	0.0355
R-squared	0.997810	Mean dependent var		14.75616
Adjusted R-squared	0.997226	S.D. dependent var		0.654528
S.E. of regression	0.034476	F-statistic		1708.281
Durbin-Watson stat	1.274989	Prob(F-statistic)		0.000000

1.2) แก้ปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) ด้วยวิธี Cochrane-Orcutt Iterative Method หรือ Autoregressive โดยใช้ AR (Autoregressive) พบว่า Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าใกล้ 2 สรุปว่า ตัวรบกวนมีอิสระกัน

Dependent Variable: LNNLIP

Method: Least Squares

Date: 01/25/10 Time: 13:09

Sample(adjusted): 2532 2550

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 11 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.416937	0.663652	0.628245	0.5407
LNIN	1.164164	0.103965	11.19763	0.0000
LNA	0.075876	0.031542	2.405545	0.0318
LNIR	-0.051891	0.018229	-2.846555	0.0137
LNVI	0.061554	0.057949	1.062214	0.3075
AR(1)	0.441548	0.188372	2.344017	0.0356
R-squared	0.998511	Mean dependent var		14.83215
Adjusted R-squared	0.997938	S.D. dependent var		0.574693
S.E. of regression	0.026095	F-statistic		1743.433
Durbin-Watson stat	2.209840	Prob(F-statistic)		0.000000
Inverted AR Roots	.44			

1.3) ทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) พบว่า F-statistic ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test:

F-statistic	0.325235	Probability	0.579000
Obs*R-squared	0.501366	Probability	0.478900

2. เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย มีขั้นตอนดังนี้

2.1) หลังจากไม่พิจารณาจำนวนเบี้ยประกันที่รับเมื่อสิ้นปีก่อน (VLI_{t-1}) เนื่องจากไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ในประเทศไทย เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) เนื่องจาก Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวรบกวนอยู่ในทิศทางบวก

Dependent Variable: LNNLIP

Method: Least Squares

Date: 01/29/10 Time: 10:52

Sample: 2531 2550

Included observations: 20

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.861743	0.353999	-2.434308	0.0270
LNIN	1.307477	0.058111	22.49952	0.0000
LNA	0.095419	0.037926	2.515960	0.0229
LNIR	-0.043582	0.018099	-2.407939	0.0285
R-squared	0.997030	Mean dependent var	14.75616	
Adjusted R-squared	0.996473	S.D. dependent var	0.654528	
S.E. of regression	0.038873	F-statistic	1790.177	
Durbin-Watson stat	0.857471	Prob(F-statistic)	0.000000	

2.2) แก้ปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) ด้วยวิธี Cochrane-Orcutt Iterative Method หรือ Autoregressive โดยใช้ AR (Autoregressive) เช่นกันพบว่า Durbin-Watson stat (D.W.) มีค่าใกล้ 2 สรุปว่า ตัวรบกวนมีอิสระกัน

Dependent Variable: LNNLIP

Method: Least Squares

Date: 01/29/10 Time: 10:53

Sample(adjusted): 2532 2550

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 10 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.141708	0.622851	0.227515	0.8233
LNIN	1.246078	0.067290	18.51815	0.0000
LNA	0.072311	0.031811	2.273156	0.0393
LNIR	-0.059938	0.016532	-3.625596	0.0028
AR(1)	0.480966	0.174857	2.750629	0.0156
R-squared	0.998387	Mean dependent var	14.83215	
Adjusted R-squared	0.997926	S.D. dependent var	0.574693	
S.E. of regression	0.026172	F-statistic	2166.225	
Durbin-Watson stat	2.092811	Prob(F-statistic)	0.000000	
Inverted AR Roots	.48			

2.3) ทดสอบ Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test เพื่อยืนยันว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) พบว่า F-statistic ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test:

F-statistic	0.107314	Probability	0.748439
Obs*R-squared	0.155559	Probability	0.693279

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนันทพันธ์ ปินตาเหมืองหม้อ
วันเดือนปีเกิด	27 สิงหาคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	13 หมู่ 7 ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย 57210

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2548	ศึกษาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2553	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ